

**Stichting Pensioenfonds
Citigroup Nederland**

Jaarverslag 2022

Ondernemingspensioenfonds
Opgericht 1 juni 1966

INHOUDSOPGAVE

1. KERNCIJFERS	3
2. BESTUURSVERSLAG.....	4
Inleiding	4
Karakteristieken van het pensioenfonds	8
Verslag over het boekjaar	18
Ondertekening Bestuursverslag 2022.....	50
3. VERSLAG VERANTWOORDINGSORGAAN	51
4. VERSLAG INTERN TOEZICHT	54
5. JAARREKENING 2022	56
Balans	57
Staat van baten en lasten over het boekjaar.....	58
Kasstroomoverzicht	59
Algemene toelichting	60
Grondslagen voor waardering van activa en passiva.....	60
Toelichting op de balans.....	69
Risicobeheer en derivaten	76
Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen	81
Toelichting staat van baten en lasten.....	83
Gebeurtenissen na balansdatum	87
Ondertekening jaarrekening 2022.....	89
6. OVERIGE GEGEVENS	90
Vaststelling	90
Statutaire regeling omtrent de bestemming van saldo van baten en lasten.....	90
Actuariële verklaring	91
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	93

1. KERNCIJFERS

<i>De bedragen zijn in € 1.000</i>	2022	2021	2020	2019	2018
Aantal verzekerden					
Actieve deelnemers	4	6	6	7	7
Gewezen deelnemers	164	169	178	183	187
Pensioengerechtigden	165	159	152	150	148
Totaal	333	334	336	340	342
Reglement variabelen					
Toeslag deelnemers 1991 groep *	5,71%	0,98%	2,72%	1,98%***	1,25%
Toeslag overige deelnemers	5,14%	0,49%	1,36%	0,99%***	0,14%
Pensioenuitvoering					
Feitelijke premie	1.453	2.001	3.643	2.103	1.759
Kostendekkende premie	1.453	2.001	3.643	2.103	1.698
Pensioenuitvoeringskosten	991	829	886	985	1.105
Uitkeringen	3.308	3.026	2.780	2.745	2.723
Vermogenssituatie en solvabiliteit					
Pensioenvermogen	107.791	149.356	149.990	129.306	113.413
Pensioenverplichtingen	87.941	116.923	129.149	118.011	102.780
Aanwezige dekkingsgraad	122,6%	127,7%	116,1%	109,6%	110,3%
Beleidsdekkingsgraad**	124,0%	122,8%	107,1%	109,2%	113,5%
Vereiste dekkingsgraad strategisch	114,6%	116,0%	115,7%	115,9%	115,4%
Reële dekkingsgraad	93,6%	89,0%	87,4%	87,6%	92,0%
Beleggingsportefeuille					
Aandelen	33.973	52.506	51.119	42.323	24.096
Vastrentende waarden	73.558	96.961	98.147	86.848	82.063
Grondstoffen	-	-	-	-	7.045
Liquide middelen	402	215	-	-	-
Beleggingsperformance					
Beleggingsrendement	-26,05%	0,86%	16,16%	15,64%	-3,10%

* Deelnemers die tussen 1 januari 1991 en 1 januari 2001 gewezen of pensioengerechtigde deelnemer zijn geworden

** De beleidsdekkingsgraad wordt bepaald door een gemiddelde te nemen van de laatste 12 aan DNB gerapporteerde maanddekkingsgraden.

*** De toeslagverlening bestaat uit een gedeelte gefinancierd door het pensioenfonds en een gedeelte gefinancierd door de werkgever. In het jaarverslag van 2019 jaar is hier voor de 1991 groep slechts het gedeelte dat is gefinancierd door de werkgever opgenomen (1,39%) en voor de overige deelnemers slechts het gedeelte dat is gefinancierd door het pensioenfonds (0,59%).

2. BESTUURSVERSLAG

Inleiding

Met dit verslag legt het bestuur verantwoording af over het gevoerde beleid en de financiële ontwikkeling van Stichting Pensioenfonds Citigroup Nederland (hierna: SPCN). De belangrijkste onderwerpen die in 2022 werden behandeld, zijn hieronder beschreven. Verderop in het verslag komen deze nogmaals ter sprake.

Financiële positie

De ontwikkeling van de financiële positie was in 2022 redelijk. De rente steeg in 2022 aanzienlijk, hetgeen leidde tot een forse daling van de verplichtingen voor SPCN, wat een positief effect had op de financiële positie. Voor de beleggingen was 2022 een minder jaar. Het jaar begon positief met het idee dat COVID-19 grotendeels verleden tijd was. Helaas werd de wereld op 24 februari 2022 opgeschrikt door het nieuws dat Rusland Oekraïne was binnengevallen. Dit had de rest van het jaar negatieve uitwerking op de economische ontwikkelingen. Deze ontwikkelingen hadden tot gevolg dat de prijzen van energie en voedingsmiddelen stegen. Dit vertaalde zich in een stijgende inflatie met als gevolg een stijgende rente. De stijging van de rente had een negatieve ontwikkeling van de aandelenbeurzen tot gevolg. Na een aanvankelijke daling in het eerste kwartaal van 2022 leidde de combinatie van stijgende rente en dalende aandelenkoersen tot een relatief stabiele ontwikkeling van de beleidsdekkingsgraad in 2022. De actuele dekkingsgraad daalde in 2022 uiteindelijk met 5,0%-punt naar 122,6%. De beleidsdekkingsgraad steeg naar 124,0%. De daling van de actuele dekkingsgraad werd uiteindelijk voornamelijk veroorzaakt door de toeslagverlening en wijziging van de actuariële grondslagen.

COVID-19

In 2022 zijn er herhaaldelijk, relatief kleine, toenames geweest van het aantal besmettingen met COVID-19. COVID-19 heeft de continuïteit en de kwaliteit van de dienstverlening echter geenszins beïnvloed. Ontwikkelingen omtrent COVID-19 blijven onderdeel van de brede monitoring door SPCN.

Eigenrisicobeoordeling

Pensioenfondsen zijn wettelijk verplicht periodiek een Eigenrisicobeoordeling (ERB) uit te voeren. SPCN heeft eind 2021/begin 2022 een ERB uitgevoerd en deze 13 januari 2022 bij DNB ingediend. Centraal bij de ERB stonden de vragen wat de belangrijkste risico's zijn voor SPCN en wat de effectiviteit en doelmatigheid is van het risicobeheer. Om een goed antwoord te krijgen op deze vragen heeft het bestuur eerst in kaart gebracht wat de belangrijkste risico's zijn voor SPCN en vervolgens een standpunt ingenomen over hoe het tegen de effectiviteit en doelmatigheid van het risicobeheer aankijkt.

Uit het onderzoek is een vijftal belangrijkste risico's naar voren gekomen die door het bestuur worden gemonitord, zowel in het reguliere managementproces, door middel van de ALM studie, als in het traject met betrekking tot de toekomst van het pensioenfonds.

Het bestuur heeft op basis van de ERB geoordeeld dat het risicobeheer zich qua effectiviteit en doelmatigheid op een voldoende sterk niveau bevindt. Uit de ERB is een aantal punten naar voren gekomen die het bestuur in 2022 verder heeft opgepakt om het risicobeheer naar een nog hoger niveau te brengen.

Actualisatie ALM-studie

In het strategisch beleggingsplan is vastgelegd dat elke drie jaar een ALM-studie dient te worden uitgevoerd. De reden hiervoor is dat de economische uitgangspunten, het risicoprofiel en de risicohouding kunnen wijzigen. Hierdoor kan het zijn dat een andere beleggingsstrategie beter past. Het bestuur is in november 2021 gestart met de ALM-studie. Het pensioenfonds heeft het uitkeren van nominale pensioenen als doel en streeft naar een waardevast pensioen. De ALM-studie moest inzichtelijk maken of de gehanteerde beleggingsmix nog paste bij de doelstellingen van het pensioenfonds. Bij de ALM-studie is ook onderzocht wat het resultaat kan zijn als gekozen wordt voor beleggen met een kortere beleggingshorizon. Ook zijn verschillende beleggingsmixen onderzocht. Het bestuur heeft op basis van de uitkomsten van de ALM-studie besloten om het beleggingsprofiel aan te passen, om zo naar verwachting op de beste manier de doelstellingen van SPCN te behalen. Hiertoe is de return portefeuille verlaagd door de volledige high yield portefeuille te verkopen en het aandelenbelang af te bouwen. Het bestuur heeft begin 2022 de ALM-studie afgerond en een nieuw strategisch beleggingsbeleid vastgesteld en geïmplementeerd.

Toeslagverlening per 1 april 2022

De financiële positie van SPCN per 31 december 2021 liet toe dat vanuit de fondsmiddelen aan alle deelnemers een toeslag kon worden verleend van 90% van de stijging van de Consumentenprijsindex (CPI). Dit kwam neer op een toeslag van 5,14% (CPI-ontwikkeling: 5,71%) uit de fondsmiddelen. Omdat niet 100% van de CPI-ontwikkeling uit fondsmiddelen kon worden toegekend, hebben de deelnemers die tussen 1 januari 1991 en 1 januari 2001 gewezen of pensioengerechtigde deelnemer zijn geworden (hierna: 1991 groep), een aanvullende toeslag ontvangen van 0,57%, waardoor hun toeslag gelijk is aan 100% van de CPI-ontwikkeling. De overige gewezen en pensioengerechtigde deelnemers (hierna: niet-1991 groep) is geen aanvullende toeslagverlening toegekend, omdat meer dan 50% van de CPI-ontwikkeling is toegekend uit de fondsmiddelen. Hun toeslag komt derhalve uit op 90% van de CPI-ontwikkeling. De aanvullende toeslag is conform afspraak door de werkgever betaald. Alle toeslagen zijn toegekend per 1 april 2022.

Herziening IT-beleid

Voor pensioenfondsden wordt beheersing van de IT-risico's steeds belangrijker voor een integere en beheerste bedrijfsvoering. IT en informatiebeveiliging zien toe op de beheersing van de IT-risico's van het pensioenfonds zelf, maar ook op de beheersing van de IT-risico's bij uitbesteding. In 2022 heeft SPCN een brief van DNB ontvangen naar aanleiding van de sectorbrede uitvraag informatiebeveiliging (SA-IB). Uit de self-assesment die SPCN voor deze uitvraag had uitgevoerd bleek dat niet alle beheersmaatregelen voldeden aan het volwassenheidsniveau zoals opgenomen in de Good Practice Informatiebeveiliging van DNB. Op basis hiervan concludeerde DNB dat SPCN een verhoogd risico liep op het gebied van informatiebeveiliging. DNB heeft SPCN in haar brief verzocht om per 31 juli 2023 alle beheersmaatregelen op niveau te brengen en een nieuw assessment uit te voeren op de controls.

Het IT-beleid van SPCN was gezien de snelle ontwikkelingen op IT-gebied en de toename van IT-risico's zoals cybercrime aan een actualisatie toe. In 2022 heeft het bestuur een traject doorlopen waarbij het IT-beleid volledig is herschreven. Het bestaande IT-beleid heeft daarbij als input gediend. Het herziene IT-beleid is vastgesteld op 29 december 2022 en moet in samenhang worden gezien met het risicomanagementbeleid en het uitbestedingsbeleid van SPCN.

Wet toekomst pensioenen en de toekomst van SPCN

In de zomer van 2020 hebben het kabinet en de sociale partners overeenstemming bereikt over de uitwerking van het pensioenakkoord uit 2019. De hoofdlijnen van het nieuwe pensioenstelsel zijn nader uitgewerkt en inmiddels is duidelijk dat de Wet toekomst pensioenen (Wtp) per 1 juli 2023 in werking treedt. Pensioenfonds hebben tot uiterlijk 1 januari 2028 om aan de Wtp te voldoen.

Ieder kwartaal vindt overleg plaats met de werkgever. Er moeten belangrijke keuzes worden gemaakt over de invulling van de toekomstige opbouw van de huidige actieve deelnemers en over hoe om te gaan met de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten uit het verleden. Bepaald moet worden wat de impact is van de diverse keuzes. Op basis van de gemaakte keuze door zowel de werkgever als het bestuur van SPCN wordt het te bewandelen pad duidelijk en kunnen tijdslijnen worden bepaald. Het bestuur monitort de ontwikkelingen rondom de Wtp nauwkeurig om goed beeld te houden welke impact de Wtp heeft op dit traject.

Het doel van SPCN en de werkgever is om gedurende 2023 meer duidelijkheid te krijgen over het eindpunt en de route daarnaartoe. Zodra hierover meer duidelijkheid is, licht SPCN de deelnemers hierover nader in. Tot dit moment zijn er geen concrete afspraken gemaakt tussen werkgever en SPCN.

Risicopreferentieonderzoek

Het bestuur is bezig met onderzoek naar de toekomst van SPCN. In dit kader heeft SPCN in 2022 een risicopreferentieonderzoek uitgevoerd onder de (groepen) deelnemers. Het onderzoek bestond uit twee delen: het onderzoek naar de risicobereidheid (hoeveel risico een deelnemer wil nemen) en het risicodraagvlak (hoeveel risico een deelnemer kan dragen). De respons op het onderzoek bedroeg 22%, waarmee het gepresenteerde onderzoek redelijk representatief wordt geacht voor de onderzochte populatie.

De risicobereidheid laat een beperkt risicomijdende populatie zien, waarbij de gepensioneerden het meest risicomijdend zijn. Het onderzoek laat een bovengemiddeld risicodraagvlak zien, waarbij de gepensioneerden ten opzichte van de andere deelnemers aangeven over het minste risicodraagvlak te beschikken. De uitkomsten helpen het bestuur een oordeel te vormen over de toekomst van SPCN.

Onderzoek datakwaliteit

Medio 2022 is SPCN gestart met een onderzoek naar datakwaliteit in de pensioenadministratie. Op basis van constatering in het verleden en in verband met de oriëntatie op de toekomst van het pensioenfonds acht het bestuur het wenselijk om onderzoek te doen naar de kwaliteit van de pensioenadministratie. Daarbij wordt specifiek aandacht besteed aan de juistheid van de pensioenaanspraken- en rechten. Dit traject zal in de loop van 2023 afgerond worden.

Oorlog Rusland – Oekraïne

Sinds februari 2022 is sprake van een oorlogssituatie tussen Rusland en Oekraïne. SPCN monitort nauwkeuring de impact van de oorlog op het pensioenfonds, waaronder het voldoen aan sanctiewetgeving. De sanctiemaatregelen tegen Rusland hebben weinig impact gehad (zoals afwaardering) op de waarde van de beleggingen van SPCN. Omdat SPCN geen eigen mandaten heeft maar deelneemt in beleggingsfondsen, was er geen extra melding nodig van deze beleggingen bij de toezichthouder. De meldingen zijn gedaan vanuit de beheerders van de beleggingsfondsen.

Deze oorlogssituatie tussen Rusland en Oekraïne had de rest van het jaar een grote impact op de economische ontwikkelingen. Het leidde onder andere tot een stijging van de inflatie gevolgd door een verhoging van de rente door de ECB en dalende aandelenkoersen op de wereldwijde aandelenbeurzen. Later in het jaar herstelden de beurzen zich weer. Welke economische impact dit op de langere termijn zal hebben, is nu moeilijk in te schatten.

Karakteristieken van het pensioenfonds

Profiel

SPCN is een ondernemingspensioenfonds, opgericht op 1 juni 1966 en statutair gevestigd te Amsterdam. De laatste statutenwijziging was op 5 juli 2022. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41200895. SPCN is aangesloten bij de Pensioenfederatie.

Statutaire doelstelling

SPCN heeft ten doel het verrichten van activiteiten in verband met pensioen ten behoeve van de deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden en werkzaamheden die daarmee verband houden.

Missie

De doelstelling van SPCN is het verstrekken van nominale pensioenaanspraken en pensioenrechten, alsmede het streven naar het waardevast houden van de premievrije pensioenaanspraken en ingegane pensioenrechten van gewezen deelnemers respectievelijk pensioengerechtigden.

Tegen deze achtergrond wil SPCN een zo goed mogelijke invulling geven aan de uitvoering van de pensioenovereenkomst die Citibank Europe Plc, Netherlands Branch (hierna: de werkgever/Citibank) heeft gesloten met haar (gewezen) werknemers en de gerechtvaardigde verwachtingen van (gewezen) werknemers uit die overeenkomst. Kwaliteitsgericht, transparant, risicobewust en (kosten)efficiënt handelen zijn hierbij leidend. De ambitie is een duurzaam en betrouwbaar pensioenfonds te zijn dat zijn financiële verplichtingen naar zijn deelnemers waar kan maken, nu en in de nabije toekomst.

Visie

In de visie van SPCN staan alle belanghebbenden centraal, waarbij SPCN:

- een solide en duurzaam beheer van het aan haar toevertrouwde pensioenvermogen realiseert als basis voor een kwalitatieve, betrouwbare en slagvaardige dienstverlening;
- tijdig, juist en efficiënt blijft leveren wat SPCN als uitvoerder van de pensioenovereenkomst en zoals vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst en het pensioenreglement is overeengekomen;
- de communicatie zodanig vormgeeft met het uitgangspunt dat pensioen een arbeidsvoorwaarde is die voorziet in een inkomensvoorziening voor later of voor nabestaanden. Voor alle groepen belanghebbenden is het van belang dat ze beschikken over relevante informatie op het moment dat dit van belang is. SPCN zet pensioencommunicatie, in overeenstemming met de daarvoor opgestelde wettelijke kaders, hiervoor in. Aanvullende “maatwerk” pensioencommunicatie vergt extra middelen en wordt daarom met terughoudendheid ingezet. Zo kan SPCN tegen proportionele kosten een waardevolle invulling van pensioen bieden en er voor haar belanghebbenden zijn als het ertoe doet.

SPCN is ervan overtuigd dat de omvang van het deelnemersbestand in combinatie met de ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving en de ontwikkelingen bij de werkgever/de sponsor vooralsnog voldoende grond bieden om voor middellange termijn zelfstandig voort te bestaan.

Strategie

Om de missie, visie en doelstelling van SPCN zoveel mogelijk te kunnen realiseren streeft het bestuur van SPCN een solide en professioneel beleid na dat in overeenstemming is met de vigerende wet- en regelgeving en niet in strijd is met het waarden- en normenkader van Citigroup Inc. op het gebied van Maatschappelijk Verantwoord Beleggen. Het bestuur vermijdt daarbij risico's die de stabiliteit en soliditeit van SPCN bedreigen en/of de vertrouwensrelatie met de belanghebbenden kunnen schaden. Belangrijke elementen daarbij zijn:

- het beleggingsbeleid;
- de financiering door de werkgever/sponsor;
- de evenwichtige afweging van de belangen van alle belanghebbenden;
- de beheersing van de uitvoerings- en vermogensbeheerkosten;
- het toeslagbeleid;
- de beginselen van goed pensioenfondsbestuur (waaronder een deskundige, competente en integere besturing van SPCN en een adequate inrichting van de medezeggenschap van alle belanghebbenden en van het intern toezicht); en
- een gedegen risicomanagement-, communicatie- en uitbestedingsbeleid.

Gegeven de omvang van SPCN kijkt het bestuur actief naar de ontwikkelingen in de markt. Als de omstandigheden zodanig veranderen dat de ambitie van het bestuur niet meer kan worden waargemaakt (bijvoorbeeld op het moment dat de omvang of uitvoeringskosten van SPCN niet meer in een gezonde verhouding staan tot deze ambitie) dan zal het bestuur van SPCN zich tijdig beraden over alternatieven voor de toekomst. Als de dekkingssgraad van SPCN in de toekomst een zodanig niveau bereikt dat er alternatieven voorhanden zijn naast ongewijzigd voortbestaan met een zeer laag risicoprofiel dan zal het bestuur deze alternatieven serieus overwegen.

Het bestuur realiseert zich dat mede door de omvang zij voor de uitvoering van het beleid inzake Maatschappelijk Verantwoord Beleggen aangewezen is op de vormgeving en de uitvoering van de door haar aangestelde vermogensbeheerders.

Het bestuur toetst periodiek of (de uitkomsten van) zijn handelen in overeenstemming is met de missie en visie van SPCN en legt hierover verantwoording af. Bovendien toetst het bestuur periodiek de effectiviteit van zijn beleid en stuurt dit zo nodig bij. Externe dienstverlenende partijen worden zorgvuldig uitgekozen en regelmatig geëvalueerd.

Beleid en verantwoording

Basis voor de pensioenregeling vormen de eindloon pensioentoezeggingen die de werkgever sinds 1966 heeft gedaan. Die toezeggingen zijn op basis van aparte overeenkomsten ondergebracht bij SPCN, laatstelijk vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst 2018. De daaruit voortvloeiende rechten en plichten zijn vastgelegd in een pensioenreglement dat regelmatig wordt geactualiseerd. De uitvoeringsovereenkomst en het pensioenreglement zijn op de website van SPCN beschikbaar (www.pensioenfondscitigroup.nl).

In de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (Abtn) zijn de opzet en wijze van uitvoering gedocumenteerd. Onderdeel van het beleid is een noodprocedure waarin is beschreven hoe besluitvorming plaatsvindt in spoedeisende situaties. Deze noodprocedure is onderdeel van het crisisplan dat als bijlage bij de Abtn is opgenomen.

Het bestuur van SPCN heeft de uitvoering van de dagelijkse werkzaamheden uitbesteed aan verschillende organisaties. Dit betreft vermogensbeheer, pensioenadministratie, financiële administratie en bestuursondersteuning. Het bestuur blijft verantwoordelijk voor de juiste uitvoering van de uitbesteede taken.

Kenmerken pensioenregeling

SPCN voert de pensioenregeling uit op basis van de eindloon pensioenovereenkomst die Citibank tot 2006 aan haar werknemers aanbood. Sinds 2006 is deze pensioenregeling gesloten en biedt de werkgever aan nieuwe werknemers een beschikbare premieregeling aan die niet door SPCN wordt uitgevoerd. Voor de deelnemers die vóór 2006 aan de eindloonregeling deelnamen, is de deelname aan de regeling gecontinueerd.

SPCN heeft sinds 1 januari 2019 één actief pensioenreglement. De pensioenaanspraken en -rechten uit alle oude pensioenreglementen zijn per die datum overgedragen naar het bestaande Pensioenreglement 2018. Dit pensioenreglement is op de website gepubliceerd.

In dit verslag zijn de essentiële onderdelen opgenomen van het reglement dat op 31 december 2022 van kracht was.

	Pensioenregeling in 2022
Karakter pensioenregeling	Uitkeringsovereenkomst
Pensioensysteem	Eindloon
Laatste wijziging	1 januari 2022
Pensioenleeftijd	68 jaar
Toeslagverlening	prijsindex
Maximum pensioengevend salaris *	€ 114.866 (2022)
Franchise *	€ 16.749 (2022)
Opbouwpercentage vast salaris	1,657%
Partnerpensioen	70%

* Het maximum pensioengevend salaris en de franchise worden jaarlijks aangepast in lijn met fiscale regels.

Overzicht deelnemers

Het aantal deelnemers ultimo 2022 bedraagt 333. Het hiernavolgende overzicht geeft inzicht in het verloop van het aantal deelnemers in 2022.

Per einde van 2022 waren vier deelnemers werkzaam bij Citibank.

Mutaties in aantallen					
	Niet pensioentrekkenden		Pensioentrekkenden		
	Deelnemers	Gewezen deelnemers	Ouderdoms-pensioen	Nabestaanden-pensioen	Wezen-pensioen
Stand per 31-12-2021	6	169	124	33	2
Vertrek met premievrije aanspraken	0	0	0	0	0
Waardeoverdracht	0	0	0	0	0
Ingang pensioen	-2	-5	7	1	0
Overlijden	0	0	-2	0	0
Expiratie	0	0	0	0	0
Afgekochte pensioenen	0	0	0	0	0
Overig	0	0	0	0	0
Totaal mutaties	0	0	0	0	0
Stand per 31-12-2022	4	164	129	34	2

Niet opgeëiste pensioenen

Eind 2022 was van vier (2021: 6) deelnemers met een ingegaan pensioen geen adres bekend. Zij hebben zich ook niet gemeld om hun pensioen te laten ingaan. Het pensioen zal toegekend worden op het moment dat de adresgegevens bekend zijn en er contact met de deelnemer is. De verplichtingen uit het verleden aan deze deelnemers zijn als kortlopende schuld op de balans opgenomen. De toekomstige uitkeringen vormen nog onderdeel van de technische voorzieningen.

Het bestuur besteedt periodiek aandacht aan het achterhalen van ontbrekende adresgegevens van pensioengerechtigde en gewezen deelnemers.

Organisatie

Bestuur

Op 6 maart 2018 is SPCN overgegaan op het omgekeerd gemengd bestuursmodel. SPCN heeft twee uitvoerende bestuurders en vier niet-uitvoerende bestuurders, waaronder de onafhankelijk voorzitter.

Per 1 januari 2022 zijn de Heer E.J. Deetman, niet-uitvoerend bestuurder namens de werkgever, en mevrouw J. van de Ree, de onafhankelijk voorzitter van SPCN, herbenoemd.

Per 30 juni 2022 liep de zittingstermijn van mevrouw L.L. Gastelaars af. Begin 2022 is de procedure voor de invulling van deze positie opgestart. Per 1 juli 2022 is mevrouw Gastelaars, na instemming van DNB, herbenoemd in het bestuur in de rol van uitvoerend bestuurder actuariael.

De samenstelling en functieverdeling van het bestuur is op 31 december 2022 als volgt:

Functie	Naam (geboortejaar)	Aftredend
Onafhankelijk voorzitter	Mevr. J. van de Ree (1978)	31-12-2025
Uitvoerend bestuurder	Mevr. H.G.I.M. Peters (1959)	31-12-2023
Uitvoerend bestuurder	Mevr. L.L. Gastelaars (1979)	30-06-2026
Niet-uitvoerend bestuurder (pensioengerechtigden)	Dhr. D.H. Vos (1956)	30-06-2025
Niet-uitvoerend bestuurder (actieven en gewezenen)	Dhr. B.A. Heenk (1960)	31-03-2025
Niet-uitvoerend bestuurder (werkgever)	Dhr. E.J. Deetman (1975)	31-12-2025

In 2022 heeft het bestuur acht keer vergaderd, waarvan twee keer met het verantwoordingsorgaan. De uitvoerend bestuurders hebben naast de algemene bestuursvergaderingen en de reguliere periodieke overleggen in 2022 tevens zes keer als uitvoerend bestuurders vergaderd.

Als gevolg van de beperkte omvang van SPCN wordt niet aan norm 34 van de Code Pensioenfondsen voldaan (*"De zittingsduur van een lid van het bestuur is maximaal vier jaar. Een bestuurslid kan maximaal twee keer worden herbenoemd"*). Deze afwijking is in het belang van alle stakeholders.

Verantwoordingsorgaan

Het verantwoordingsorgaan (VO) is ingesteld conform de bepalingen van de Pensioenwet.

Het VO geeft een oordeel over het handelen van het bestuur door middel van een verslag als onderdeel van dit verslag van het bestuur. Het VO kan gevraagd en ongevraagd adviezen geven en heeft een wettelijk adviesrecht over onderwerpen, die genoemd zijn in de Pensioenwet artikel 115a. Het verslag van het VO is terug te vinden in hoofdstuk 3 van dit verslag.

In 2022 zijn de leden van het VO drie keer bijeengekomen en heeft het VO twee keer vergaderd met het bestuur. De voorzitter van het bestuur onderhoudt de contacten met het VO.

Op 30 juni 2023 loopt de zittingstermijn van de heer H. van Gorkum, VO-lid namens de (gewezen) deelnemers, af. Vanaf 13 december 2022 tot 15 januari 2023 konden de (gewezen) deelnemers van SPCN zich kandidaat stellen voor de nieuwe zittingsperiode als lid van het VO namens de (gewezen) deelnemers. Na balansdatum heeft de heer H. van Gorkum heeft zich herkiesbaar gesteld.

Naast zijn kandidaatstelling heeft SPCN geen nieuwe kandidaatstellingen ontvangen. Vervolgens is de heer H. van Gorkum, na goedkeuring van de niet-uitvoerend bestuurders, door de uitvoerend bestuurders herbenoemd als VO-lid namens de (gewezen) deelnemers per 1 juli 2023.

De leden van het VO per 31 december 2022 waren:

Naam (geboortejaar)	Namens	Aftredend
Dhr. H. van Gorkum (1955)	Actieve en gewezen deelnemers	30-6-2023
Dhr. M. Reijnoudt (1973)	Werkgever	30-6-2025
Dhr. J. Bredewold (1934)	Pensioengerechtigden	30-6-2024

Intern Toezicht

In het omgekeerd gemengd model wordt het intern toezicht uitgevoerd door de niet-uitvoerende bestuurders. Zij worden hierbij ondersteund door de auditcommissie. De auditcommissie bestaat thans uit één lid.

In hoofdstuk 4 van dit verslag is het verslag van het intern toezicht weergegeven.

De samenstelling van de auditcommissie is per 31 december 2022 als volgt:

Naam	Functie	Aftredend
Dhr. M.J. van Empel	Voorzitter	31-03-2025

Diversiteit bestuur en overige gremia

Eind 2022 voldeed SPCN niet aan alle diversiteitsnormen uit de Code Pensioenfonds (Norm 33).

Het bestuur voldoet inzake evenwichtigheid in geslacht aan de normering. Eind 2022 maakten drie vrouwen deel uit van het bestuur. Ten aanzien van evenwichtigheid in leeftijd zijn er eind 2022 geen bestuurders jonger dan 40 jaar; drie bestuurders zijn tussen de 40 en 50 jaar en drie bestuurders zijn tussen de 60 en 70 jaar.

Op de eerste benoemingsdatum, 6 maart 2018, waren mevrouw J. van de Ree en mevrouw L.L. Gastelaars wel jonger dan 40 jaar.

De samenstelling van het VO voldoet niet aan de diversiteitsnormen uit de Code. Het VO bestaat volledig uit mannen en kent geen lid jonger dan 40 jaar.

Door de beperkte omvang van SPCN is het moeilijk om aan de diversiteitseisen van de Code Pensioenfonds te voldoen zonder mensen van buiten SPCN aan te stellen. Het bestuur vindt het belangrijker dat leden van het bestuur en VO een historische band hebben met het pensioenfonds dan dat er wordt voldaan aan deze norm van de Code Pensioenfonds.

Klachten en Geschillen

SPCN heeft een regeling voor klachten en geschillen. Bij klachten of geschillen kan contact opgenomen worden met de uitvoerend bestuurders, waarbij de stappen zoals gedefinieerd in het Klachten- en geschillenreglement gevolgd worden.

Klachten worden door de uitvoerend bestuurders behandeld. Wanneer sprake is van een geschil wordt een geschillencommissie ingesteld. Deze bestaat uit één uitvoerend bestuurder, één niet-uitvoerend bestuurder en één extern lid met een juridische achtergrond. De leden van deze commissie mogen geen persoonlijk belang bij de partijen in het geschil hebben.

Er zijn in 2022 geen klachten of geschillen bij de uitvoerend bestuurders ingebracht.

De Pensioenfederatie heeft in 2022 de Gedragslijn Goed omgaan met klachten gepubliceerd (hierna: de gedragslijn). Met de gedragslijn zet de Pensioenfederatie voor haar leden een standaard voor hoe moet worden omgegaan met klantsignalen en klachten. Er wordt een andere definitie van klachten en geschillen gehanteerd en tevens moet op een andere wijze worden gerapporteerd in de jaarverslaggeving. De gedragslijn sluit tevens aan bij de Wtp. In 2022 heeft de Pensioenfederatie een nul-meting uitgevoerd. Hiervoor is aan de bij de Pensioenfederatie aangesloten pensioenfonds verzocht een vragenlijst in te vullen over de volwassenheid van de klachtenbehandeling door het pensioenfonds. De deelnemende fondsen hebben op basis hiervan vanuit de Pensioenfederatie een score ontvangen welke als uitgangspunt kan dienen bij de herziening van hun klachtenregeling. Pensioenfonds moeten de gedragslijn uiterlijk 1 januari 2024 hebben geïmplementeerd. SPCN heeft het proces in gang gezet om haar klachten- en geschillenregeling te herzien en geeft hier in 2023 verder invulling aan.

Aangesloten werkgever

Citibank Europe Plc, Netherlands Branch.

Compliance officer

De rol van compliance officer wordt vervuld door een onafhankelijk persoon die extern is aangetrokken. De heer W. Bouwman is eind 2017 voor deze rol geselecteerd.

Het bestuur is met ingang van 1 januari 2022 een nieuwe overeenkomst met de heer W. Bouwman aangegaan, voor de duur van vier jaar.

Voor de compliance officer is een functieprofiel opgesteld. De belangrijkste verantwoordelijkheden zijn:

- Het opstellen en bijwerken van de lijst van verbonden personen. Deze personen zijn betrokken bij de besluitvorming over de administratie van de beleggingen maar zijn niet betrokken bij de aankopen en verkopen van fondsinvesteringen.
- Het jaarlijks laten bevestigen van de verklaring naleving gedragscode van SPCN en het afhandelen van eventuele meldingen over conflicten.
- Het rapporteren over gemelde incidenten, belangenverstrengelingen en misstanden.

- Het inventariseren en beoordelen van relevante nevenfuncties van bestuurders ter voorkoming van belangenverstrengeling.

Conform de jaarlijkse cyclus heeft de compliance officer over elk kwartaal verslag uitgebracht aan het bestuur. In het verslag over het vierde kwartaal van 2022 is tevens de jaarrapportage 2022 opgenomen.

In 2022 zijn bij de compliance officer twee meldingen gedaan van incidenten:

- Bij een gepensioneerd deelnemer (in februari 2021 met pensioen gegaan) is de ZVW-bijdrage niet correct ingehouden.
- Bij Aegon Investment Management (AIM) is een aantal zaken niet goed verlopen. De fouten hebben zich vooral voorgedaan in de samenwerking tussen AIM en BlackRock (manager World Equity fund). De fouten betroffen onder andere een overhedge, fouten in performanceberekeningen en een actieve breach binnen het AIM World Equity fund. Deze gebeurtenissen hadden geen of zeer geringe impact.

De incidenten zijn in 2021 respectievelijk 2022 door het bestuur behandeld en afgehandeld, waarbij uiteraard maatregelen zijn getroffen om herhaling te voorkomen. De incidenten zijn niet van dien aard geweest dat ze hebben geleid tot een incidentmelding aan DNB.

De uitvraag naleving gedragscode is in 2022 door alle betrokkenen getekend. Tevens is door alle verbonden personen verklaard dat zij de gedragscode, die per 12 september 2022 effectief is, zullen naleven. Deze gedragscode is uitgebreid met bepalingen omtrent grensoverschrijdend gedrag. De wijzigingen in en continuering van nevenfuncties van de bestuurders zijn tijdig gemeld. Door bestuur en compliance officer is geoordeeld dat de nevenfuncties als zodanig geen belangenverstrengeling opleveren. Door het bestuur wordt in iedere vergadering expliciet stil gestaan bij veranderingen die integriteitsrisico's tot gevolg kunnen hebben.

Functionaris gegevensbescherming

De rol van functionaris gegevensbescherming wordt vervuld door een onafhankelijke persoon die extern is aangetrokken. De heer J. Schilt is in januari 2019 door het bestuur benoemd.

Met de functionaris gegevensbescherming is een contract overeengekomen waarin zijn werkzaamheden zijn vastgelegd. Op hoofdlijnen zijn de werkzaamheden als volgt:

- SPCN informeren en adviseren over verplichtingen uit hoofde van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG);
- toezien op de naleving van de AVG;
- zorgdragen voor bewustwording met betrekking tot vereisten aan verwerking van persoonsgegevens;
- het bijhouden van het register datalekken en melden van datalekken bij de Autoriteit Persoonsgegevens.

In 2021 is een backup functionaris gegevensbescherming voor SPCN aangesteld. De back up functie wordt ingeschakeld bij korte afwezigheid van de primaire functionaris gegevensbescherming en in overige gevallen waarin dit noodzakelijk is.

De functionaris gegevensbescherming rapporteert op jaarbasis over zijn uitgevoerde werkzaamheden en relevante ontwikkelingen op het gebied van gegevensbescherming. In 2022 heeft de functionaris gegevensbescherming geen klachten ontvangen. Er is geen datalek aan hem gemeld.

Uitvoeringsorganisatie

Belangrijke onderdelen van de uitvoering zijn uitbesteed:

- De pensioen-, financiële en uitkeringsadministratie zijn uitbesteed aan Dion Pensioen Services B.V. (DPS).
DPS rapporteert per kwartaal over de uitvoering van de Service Level Agreement (SLA). Daarnaast wordt elk kwartaal over de niet-financiële risico's gerapporteerd door middel van een NFR-rapportage. Deze rapportages worden door de bestuursondersteuning en uitvoerende bestuurders beoordeeld.
Vanuit DPS is in 2023 een ISAE 3402-II rapport over 2022 ontvangen. Deze rapportage is door de bestuursondersteuning onder verantwoordelijkheid van de uitvoerende bestuurders beoordeeld. Er waren geen bevindingen die nadere aandacht vereisen. Wel is een aantal aanvullende vragen ter verduidelijking voorgelegd aan DPS.
De actuariële verslaglegging is door DPS uitbesteed aan Milliman, waarbij DPS de eindverantwoordelijkheid houdt voor het actuarieel verslag.
- Bestuursondersteuning is uitbesteed aan Montae & Partners B.V. (M&P).
Elk kwartaal stuurt M&P een SLA-rapportage. De uitvoerende bestuurders beoordelen deze rapportages.
M&P ondersteunt het bestuur onder andere met het organiseren van vergaderingen, coördinatie en communicatie tussen verschillende bij SPCN betrokken partijen en beleidsvoorbereiding. Vanuit M&P wordt eveneens ondersteuning geboden met betrekking tot de uitvoering en monitoring van het beleggingsbeleid en het opstellen van de risicorapportage.
- Vermogensbeheer is uitbesteed aan Aegon Investment Management B.V. (AIM).
Elk kwartaal rapporteert AIM over de uitvoering door middel van een SLA-rapportage. Daarnaast stuurt AIM maandelijks en op kwartaalbasis een overzicht met de ontwikkelingen van de beleggingsportefeuille en geeft op verzoek toelichting op de cijfers en het gevoerde vermogensbeheer. AIM voert een 'balanced mandaat' uit en is verantwoordelijk voor het gevoerde beheer van het gehele vermogen. Elk kwartaal rapporteert AIM eveneens over de niet-financiële risico's door middel van een NFR-rapportage.
In 2023 is het ISAE 3402-II rapport van AIM over 2022 ontvangen. Dit rapport is door het bestuur beoordeeld. Er waren geen bevindingen die nadere aandacht vereisten.

Adviserend Actuaris

Actuariële ondersteuning permanent: Aon Nederland C.V. (Aon).

Waarmerkend Actuaris

Triple A - Risk Finance Certification B.V.

Accountant

BDO Audit & Assurance B.V.

Inrichting van de sleutelfuncties (IORP II)

In januari 2019 traden de wijzigingen in de Pensioenwet uit hoofde van de Europese Richtlijn IORP II in werking. Een belangrijk onderdeel hiervan betreft de inrichting van de zogenoemde sleutelfuncties. Dit betreft de risicobeheerfunctie, de actuariële functie en de interne auditfunctie.

Bij de inrichting van de sleutelfuncties is rekening gehouden met de omvang, aard en complexiteit van de werkzaamheden van SPCN.

Het houderschap van de sleutelfunctie risicobeheer en sleutelfunctie actuarieel was tot 1 april 2022 belegd bij uitvoerend bestuurder mevrouw L.L. Gastelaars. Het sleutelfunctiehouderschap risicobeheer is vanaf 1 april 2022 belegd bij een externe onafhankelijke deskundige, de heer R. Sijsenaar. Het houderschap van de actuariële functie is vanaf 1 april 2022 belegd bij de waarmerkend actuaris van SPCN, in de persoon van de heer J. Tol.

Het sleutelfunctiehouderschap interne audit is belegd bij een externe onafhankelijke deskundige, mevrouw M.A. van Maarseveen.

De sleutelfuncties zijn per 31 december 2022 als volgt ingericht:

Sleutelfunctie	Naam	Aftredend
Risicobeheer sleutelfunctie	Dhr. R. Sijsenaar (externe onafhankelijke)	31-3-2026
Actuariële sleutelfunctie	Dhr. J. Tol (waarmerkend actuaris)	31-12-2023
Interne audit sleutelfunctie	Mevr. M.A. van Maarseveen (externe onafhankelijke)	31-3-2024

Verslag over het boekjaar

Algemeen 2022

Aanvullend op de onderwerpen die aan bod zijn gekomen in de inleiding speelden in 2022 de volgende (algemene) zaken binnen SPCN.

Herinrichting sleutelfuncties

In de tweede helft van 2021 heeft het bestuur besloten tot (her)inrichting van de sleutelfuncties risicobeheer en actuariel. Het houderschap van de actuariële functie en de risicobeheerfunctie lag voorheen bij de uitvoerend bestuurder actuariel. Het bestuur heeft in de bestuursvergadering van 7 december 2021 het besluit genomen tot een wijziging in de governance, waarbij de nieuwe inrichting afgestemd is met toezichthouder DNB.

Het houderschap van de actuariële functie is per 1 april 2022 bij de waarmede actuaris van het pensioenfonds belegd, na instemming van DNB.

Het houderschap van de risicobeheerfunctie is per 1 april 2022 door het bestuur bij een externe onafhankelijke deskundige belegd, de heer R. Sijsenaar. DNB heeft met de benoeming ingestemd.

Vermeldingen ingevolge artikel 96 Pensioenwet

In 2022 zijn door de toezichthouders geen boetes of dwangsommen aan SPCN opgelegd, noch aanwijzingen gegeven. Ook was er geen sprake van het aanstellen van een bewindvoerder. In 2022 heeft SPCN een brief ontvangen van de toezichthouder over het verbeteren en op niveau houden van de beheersmaatregelen op het gebied van informatiebeveiliging. Zoals elders in dit verslag vermeld, is dit opgepakt door het bestuur.

SPCN heeft vanaf eind september 2021 geen reservetekort meer. Het herstelplan is daarmee beëindigd.

Continuïteit

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

De dekkingsgraad is een graadmeter voor de financiële gezondheid van een pensioenfonds. De dekkingsgraad geeft aan of een fonds voldoende geld in kas heeft om aan zijn verplichtingen te voldoen. Met andere woorden: of het in staat is de pensioenen uit te keren. Niet alleen aan huidige, maar ook aan toekomstige pensioengerechtigden. De dekkingsgraad wordt uitgedrukt in een percentage. De (nominale) dekkingsgraad van het pensioenfonds wordt berekend door op balansdatum het balanstotaal minus de kortlopende schulden te delen door de technische voorzieningen zoals opgenomen in de balans. Onder het Financieel Toetsingskader (FTK) is de beleidsdekkingsgraad leidend voor alle beleidsmaatregelen. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de dekkingsgraad van de afgelopen 12 maanden.

Eind 2022 bedraagt de beleidsdekkingsgraad 124,0% (2021: 122,8%).
De vereiste dekkingsgraad bedraagt eind 2022 114,6% (2021: 116,0%).

Wanneer de beleidsdekkingsgraad van het fonds lager is dan de vereiste dekkingsgraad is sprake van een reservetekort en dient het fonds een herstelplan op te stellen en te actualiseren. Het fonds heeft eind 2022 geen reservetekort.

Code Pensioenfonds

SPCN hanteert bij de uitvoering van haar beleid de Code Pensioenfonds van de Pensioenfederatie. Die code geldt voor alle Nederlandse pensioenfonds.

De code is gespecificeerd in 65 normen rondom de volgende thema's:

1. Vertrouwen waarmaken
2. Verantwoordelijkheid nemen
3. Integer handelen
4. Kwaliteit nastreven
5. Zorgvuldig benoemen
6. Gepast belonen
7. Toezicht houden en inspraak waarborgen
8. Transparantie bevorderen

Jaarlijks wordt geanalyseerd of SPCN compliant is met de Code Pensioenfonds en worden non-compliant situaties voorzien van een uitleg conform de regelgeving op dit punt.

Rapportering over non-compliant normen

SPCN rapporteert in dit jaarverslag op basis van het principe 'pas toe of leg uit' over de normen waar niet of niet volledig aan wordt voldaan. Aan de normen 26, 33 en 34 uit de Code Pensioenfonds wordt niet voldaan. Hieronder is een toelichting per norm opgenomen.

Norm 26:

Het bestuur zorgt voor permanente educatie van zijn leden

Het bestuur als geheel is competent en beschikt over ruim voldoende ervaring. Alle bestuurders hebben echter een eigen verantwoordelijkheid ten aanzien van het onderhouden van hun eigen kennisniveau. Het pensioenfonds beperkt zich tot het behandelen van algemene kennisthema's tijdens vergaderingen en studiedagen. Educatie is een onderwerp dat bij de evaluatie van het bestuur en de individuele bestuurders aan de orde komt. Gedurende 2022 hebben de individuele bestuurders verschillende seminars en educatiesessies gevolgd.

Norm 33:

In zowel het bestuur als in het VO is er tenminste één vrouw en één man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.

De omvang van SPCN maakt het moeilijk om aan deze norm te voldoen. In het bestuur hebben per 1 januari 2022 drie vrouwelijke bestuurders zitting. Sinds eind 2019 is er geen bestuurder meer die jonger is dan 40 jaar. Voor het bestuur geldt derhalve dat wel voldaan wordt aan de gestelde norm van genderdiversiteit, maar niet aan de gestelde norm van leeftijdsdiversiteit.

Op de eerste benoemingsdatum, 6 maart 2018, waren mevrouw J. van de Ree en mevrouw L.L. Gastelaars wel jonger dan 40 jaar.

In het VO zijn geen vrouwelijke leden en zijn degenen die zitting hebben niet jonger dan 40 jaar.

Norm 34:

De zittingsduur van een lid van het bestuur en het VO is maximaal vier jaar. Een bestuurslid en een lid van het VO kunnen maximaal twee keer worden herbenoemd.

In de statuten van SPCN wordt de zittingsduur en het aantal herkiesbare termijnen beperkt.

Hiervan kan worden afgeweken. Door het beperkt aantal beschikbare bestuurs- en VO-leden vanuit de werkgever en de groep actieve en gewezen deelnemers maakt het bestuur gebruik van de mogelijkheid om bestuursleden en VO-leden vaker te herbenoemen. Het bestuur vindt het daarbij belangrijker dat leden van het bestuur en VO een historische band hebben met het pensioenfonds dan te voldoen aan de beperkte zittingsduur door bestuurders van buitenaf aan te stellen.

Rapportering over aantal standaard normen

De Pensioenfederatie adviseert om in het jaarverslag standaard over een aantal normen te rapporteren. Hierna is over deze normen per norm een toelichting opgenomen.

Norm 5:

Het bestuur legt verantwoording af over het beleid dat het voert, de gerealiseerde uitkomsten van dit beleid en de beleidskeuzes die het eventueel voor de toekomst maakt. Het bestuur weegt daarbij de verschillende belangen af van de groepen die bij het pensioenfonds betrokken zijn. Ook geeft het bestuur inzicht in de risico's van de belanghebbenden op korte en lange termijn, gerelateerd aan het overeengekomen ambitieniveau.

In het jaarverslag wordt verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid. Daarnaast vindt regelmatig overleg plaats met het VO en de werkgever. Tijdens zo'n overleg worden het gevoerde beleid, beleidskeuzes en onderbouwing besproken. Het bestuur hanteert een vast stramien voor de besluitvorming, waarin uitdrukkelijk aandacht is voor de evenwichtige belangenafweging. De evenwichtige belangenafweging is eveneens onderwerp van het overleg met het VO en de werkgever.

Gezien het geringe aantal actieve deelnemers is het contact doorgaans individueel georganiseerd (mondeling en schriftelijk). In de praktijk zijn vrijwel alle actieve deelnemers op een of andere wijze betrokken bij SPCN. De gewezen deelnemers en pensioengerechtigden worden schriftelijk geïnformeerd door middel van brieven en communicatie via de website.

Norm 31 en 33:

De samenstelling van fondsorganen is wat betreft geschiktheid, complementariteit, diversiteit, afspiegeling van belanghebbenden en continuïteit, vastgelegd in beleid. Zowel bij de aanvang van een termijn, als ook tussentijds bij de zelfevaluatie vindt een check plaats.

In zowel het bestuur als in het VO is er tenminste één vrouw en één man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.

In de statuten, het bestuursreglement, reglement VO, het Geschiktheidsplan en de functieprofielen is beleid vastgelegd met betrekking tot de samenstelling van de fondsorganen. De in de norm genoemde elementen worden bij het vervullen van functies (bij aanstelling van een nieuwe bestuurder of bij verlenging van een termijn) getoetst. Daarnaast wordt bij de jaarlijkse evaluatie een check uitgevoerd.

Alle bestuurders hebben de vereiste instemming van de toezichthouder (DNB) voor de benoeming ontvangen. De niet-uitvoerende bestuurders, afgezien van de onafhankelijk voorzitter, zijn allen werkzaam of werkzaam geweest bij Citibank en vertegenwoordigen de werknemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en de werkgever. Ook de leden van het VO zijn werkzaam of werkzaam geweest bij Citibank. Deze leden vertegenwoordigen net als de genoemde niet-uitvoerende bestuurders de werknemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en de werkgever.

Aangezien er geen vrouwen en personen jonger dan 40 jaar lid zijn van het VO voldoet, zoals hiervoor aangegeven, SPCN qua samenstelling van het VO niet aan norm 33. Met betrekking tot de samenstelling van het bestuur zijn er ook geen bestuurders jonger dan 40 jaar aanwezig. Op eerste benoemingsdatum, 6 maart 2018, waren mevrouw J. van de Ree en mevrouw L.L. Gastelaars wel jonger dan 40 jaar.

Norm 47:

Het intern toezicht betreft deze Code bij de uitoefening van zijn taak.

SPCN kent een omgekeerd gemengd bestuursmodel waarin de niet-uitvoerende bestuurders het intern toezicht uitoefenen, daarbij ondersteund door de auditcommissie. Zowel de Code Pensioenfonds als de VITP-Toezichtcode zijn bij het toezicht uitgangspunt.

Norm 58:

Het bestuur geeft publiekelijk inzicht in missie, visie en strategie.

SPCN heeft de missie, visie en strategie geformuleerd en deze is op de website van SPCN aan alle belanghebbenden gecommuniceerd. Ook is de missie, visie en strategie in dit jaarverslag opgenomen.

Norm 62:

Het bestuur legt zijn overwegingen omtrent verantwoord beleggen vast en zorgt ervoor dat deze beschikbaar zijn voor belanghebbenden.

In de uitvoering van het beleggingsbeleid houdt SPCN rekening met verantwoord beleggen. Het bestuur van SPCN is van mening dat Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB) niet ten koste mag gaan van het rendement en dat het praktisch uitvoerbaar moet blijven voor SPCN. SPCN heeft vanwege de beperkte omvang en de inrichting van het vermogensbeheer door het beleggen in beleggingsfondsen geen eigen eisen met betrekking tot MVB geformuleerd. Er wordt gemonitord dat het gevoerde MVB-beleid in de beleggingsfondsen niet in strijd is met de normen en waarden die de werkgever hanteert omtrent MVB. Het beleid ten aanzien van verantwoord beleggen is onderdeel van de investment beliefs. Deze zijn beschikbaar op de website van het pensioenfonds.

Norm 64:

Het bestuur rapporteert in het jaarverslag over de naleving van de interne gedragscode en de Code Pensioenfonds, net als over de evaluatie van het functioneren van het bestuur.

Bestuurders en verbonden personen tekenen jaarlijks de gedragscode (de gedragscode is conform de code die door de Pensioenfederatie wordt aanbevolen). SPCN heeft een compliance officer, die toeziet op een integere bedrijfsvoering. In het jaarverslag rapporteert SPCN over de naleving van de interne gedragscode en de Code Pensioenfonds. In 2022 heeft een zelfevaluatie van het bestuur plaatsgevonden door middel van individuele gesprekken van de voorzitter met de verschillende bestuurders.

Norm 65:

Het bestuur zorgt voor een adequate klachten- en geschillenprocedure die voor belanghebbenden eenvoudig toegankelijk is.

SPCN heeft een regeling voor klachten en geschillen. Dit klachten- en geschillenreglement is voor belanghebbenden op de website van SPCN beschikbaar. In het jaarverslag rapporteert het bestuur over de afhandeling van klachten en de veranderingen in regelingen of processen die daaruit voortvloeien. Er zijn in 2022 geen klachten en geschillen bij het bestuur ingebracht.

Beloningsbeleid

Het beloningsbeleid is in overeenstemming met de werkzaamheden, het risicoprofiel, de doelstellingen, het langetermijnbelang, de financiële stabiliteit en de prestaties van SPCN als geheel. Het beleid draagt bij aan een deugdelijk, prudent en doeltreffend bestuur van SPCN. SPCN voert een beheerst en duurzaam beloningsbeleid, waarbij SPCN rekening houdt met het beloningsbeleid van de werkgever en de regels over beheerst beloningsbeleid zoals door DNB en AFM gecommuniceerd.

Voor de bestuurders, leden van het VO en leden van commissies is een onkostenvergoeding op basis van de Verordening vergoedingen van de SER als vacatievergoeding van toepassing (vanaf 1 januari 2023 geïndexeerd conform de afgesproken collectieve loonsverhogingen in de CAO-banken in het voorgaande jaar). Wanneer deze personen in dienst zijn bij de werkgever stelt de werkgever de benodigde tijd beschikbaar; voor vergaderingen onder werktijd is geen vacatievergoeding van toepassing. Er wordt echter ook verwacht dat een deel van de tijdsbesteding in eigen tijd plaatsvindt. De professionele bestuurders ontvangen een marktconform tarief. Dit geldt eveneens voor externe leden van commissies, sleutelfunctiehouders, leveranciers en adviseurs van SPCN.

De vermogensbeheeractiviteiten worden vergoed op basis van beheersvergoedingen die marktconform zijn. Het beloningsbeleid van Nederlandse vermogensbeheerders of dienstverleners rond het vermogensbeheer dient aan de normen te voldoen die daarvoor gelden (beloning financiële instellingen). Het beloningsbeleid van buitenlandse vermogensbeheerders dient compliant te zijn met de regels die in het land van vestiging gelden.

Het beloningsbeleid bevat geen prikkels die het nemen van extra (duurzaamheids)risico's belonen.

Dataprivacy (AVG)

Het bestuur is zich ervan bewust dat de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) veel aandacht verdient en vergt, nu en in de toekomst.

Het bestuur van het fonds is verantwoordelijk voor de gehele keten van verwerkingen die in haar opdracht worden uitgevoerd. Dat wil zeggen dat de verwerkers en de eventueel daardoor ingehuurd sub-verwerkers ook onder die verantwoordelijkheid vallen.

Evenals in voorgaande jaren heeft de functionaris gegevensbescherming in 2022 een aantal controlevragen bij DPS en Aon neergelegd. Hiermee wordt beoogd partijen alert te houden op de AVG en zicht te houden op naleving van de wetgeving.

In het kader van de AVG zijn met de compliance officer afspraken gemaakt ten aanzien van bewaartermijnen, beveiliging en de opslag en beheer van privacygevoelige stukken en gegevens. Op deze manier wordt door het bestuur geborgd dat zo goed mogelijk aan de privacywetgeving wordt voldaan.

SPCN heeft in 2022 geen datalekken gerapporteerd.

Gedragslijn Verwerking Persoonsgegevens

Op 1 juli 2019 is door de Pensioenfederatie de “Gedragslijn Verwerking Persoonsgegevens Pensioenfondsen” (Gedragslijn) uitgebracht. De functionaris gegevensbescherming monitort de naleving van deze Gedragslijn en daarmee de naleving van de AVG. SPCN heeft met de aanstelling van de functionaris gegevensbescherming voldoende zekerheid met betrekking tot het compliant zijn aan deze Gedragslijn en naleving van de AVG.

Mandatering uitvoerend bestuurders

SPCN hanteert het omgekeerd gemengd bestuursmodel (OGM). Het gehele bestuur is verantwoordelijk voor het beleid. Daarbinnen voeren de uitvoerende bestuurders het beleid uit en houden de niet-uitvoerende bestuurders toezicht op de uitvoering. Sterker dan voorheen streeft het bestuur naar aanscherping van de functionaliteiten van OGM. Met een aanscherping van de werking van het OGM in het najaar van 2020 wordt door SPCN gestreefd naar een efficiëntere vergaderstructuur. Uitgangspunt hierbij is de bestuurlijke cyclus die vier stappen kent.

1. Beleidsvoorbereiding door de uitvoerend bestuurders.
2. Beleidsbeslissingen door het voltallige bestuur.
3. Opvolging en uitvoering van beleid door de uitvoerend bestuurders.
4. Actualisatie van het beleid door de uitvoerende bestuurders. Indien blijkt dat uit de actualisatie een beleidswijziging dient te volgen, is dit altijd een beleidsbeslissing en daarmee het domein van het voltallige bestuur.

Hierdoor komt de uitvoering meer te liggen waar deze conform het OGM behoort, namelijk bij de uitvoerend bestuurders, hetgeen de algemene efficiëntie bevordert. Het is daarbij wel van belang dat de uitvoerend bestuurders de beschikking hebben over een budget zonder voorafgaand overleg met het voltallige bestuur. Door het bestuur is een budget afgegeven. De uitvoerend bestuurders leggen verantwoording af over de besteding van dit budget. Vanaf 2021 wordt deze werkwijze toegepast en is aangetoond dat deze manier van werken binnen het bestuur de efficiëntie verhoogt.

Communicatie

De communicatie van SPCN vindt schriftelijk plaats en via berichten op de website. De verantwoording over het gevoerde beleid en de financiële uitkomsten vindt daarnaast ook plaats door vermelding in het bestuursverslag en de jaarrekening. In 2019 is het communicatiebeleid opnieuw vastgesteld voor 2020 tot en met 2022. Eind 2022 is het communicatieplan 2023 opgesteld. Het communicatieplan is gebaseerd op het communicatiebeleidsplan.

Het communicatiebeleidsplan is in 2023 voorlopig ongewijzigd voortgezet, aangezien het bestuur in het nieuwe (drie jaren) communicatiebeleidsplan de ontwikkelingen op het gebied van Keuzebegeleiding wil meenemen; die gegevens waren eind 2022 niet beschikbaar (zie volgende paragraaf).

De persoonlijke pensioeninformatie van de belanghebbenden van SPCN is beschikbaar via het UPO en het Pensioenregister (www.mijnpensioenoverzicht.nl). In 2022 hebben alle groepen deelnemers het UPO ontvangen.

Financiële paragraaf 2022

Ontwikkeling financiële positie SPCN

Gedurende 2022 heeft de dekkingsgraad continu bewogen. Uiteindelijk daalde de actuele dekkingsgraad over het gehele jaar met 5,0%-punt naar 122,6%. De beleidsdekkingsgraad eindigde op 124,0%.

Overzicht dekkingsgraad		
Datum	Actuele Dekkingsgraad	Beleidsdekkingsgraad
31-dec-15	106,6%	111,5%
31-dec-16	106,8%	102,8%
31-dec-17	114,1%	111,2%
31-dec-18	110,3%	113,5%
31-dec-19	109,6%	109,2%
31-dec-20	116,1%	107,1%
31-dec-21	127,7%	122,8%
31-jan-22	124,7%	123,6%
28-feb-22	124,4%	124,1%
31-mrt-22	128,3%	124,7%
30-apr-22	123,1%	124,7%
31-mei-22	123,4%	124,7%
30-jun-22	121,1%	124,5%
31-jul-22	121,9%	124,4%
31-aug-22	124,9%	124,4%
30-sep-22	122,9%	124,4%
31-okt-22	125,2%	124,3%
30-nov-22	125,3%	124,4%
31-dec-22	122,6%	124,0%

Per 31 mei 2023 was de actuele dekkingsgraad 119,2%. De beleidsdekkingsgraad daalde tot een niveau van 122,8%.

Minimaal vereist eigen vermogen en vereist eigen vermogen

Per 31 december 2022 bedraagt het minimaal vereist eigen vermogen van SPCN 4,0%. Het vereist eigen vermogen per 31 december 2022 bedraagt 114,6%.

De beleidsdekkingsgraad ultimo 2022 is gelijk is aan 124,0%. Er is dus geen reservetekort. De beleidsdekkingsgraad is hoger dan de vereiste dekkingsgraad van 114,6%.

Haalbaarheidstoets

SPCN laat sinds 2015 elk jaar een haalbaarheidstoets uitvoeren. De haalbaarheidstoets geeft inzicht in de samenhang tussen de financiële opzet, het verwachte pensioenresultaat en de risico's die daarbij gelden. Het bestuur krijgt hiermee inzicht in hoeverre de pensioentoezeggingen op basis van het huidige beleid waargemaakt kunnen worden. In die toets wordt rekening gehouden met een groot aantal scenario's. De verwachting is dat op korte termijn de pensioenen zodanig verhoogd kunnen worden dat de stijging van de kosten van levensonderhoud (prijsstijging) wordt bijgehouden. Door met name de hogere startdekkingsgraad begin 2022 zijn de uitkomsten iets beter dan in 2021. Bij 'slecht weer' scenario's laten de berekeningen echter zien dat op langere termijn verhoging van de pensioenen als compensatie voor de prijsstijgingen waarschijnlijk niet mogelijk zijn.

De haalbaarheidstoets wordt, conform de geldende richtlijnen, uitgevoerd voor een periode van 60 jaar met de aannames voor scenario's die zijn aangeleverd door DNB. Ook in 2022 is een haalbaarheidstoets uitgevoerd. De belangrijkste uitkomsten van deze toets waren:

- Verwacht pensioenresultaat: 99,4% (gestelde norm is minimaal 90%)
- Maximale afwijking verwacht pensioenresultaat in slecht weer scenario: 4,9% afwijking (gestelde norm is maximaal 16,6%)

Aangezien met het beleid van SPCN de normen worden gehaald, is er geen aanleiding om beleid aan te passen of om in overleg te treden met de sociale partners.

Uitvoeringskosten

Pensioenuitvoering kosten pensioenbeheer x Euro 1.000	2022	2021	2020	2019
Bestuur en bestuursondersteuning	417	418	459	541
Kosten sleutelfunctiehouders	33	42	50	6
Administratiekosten	209	187	176	185
Adviseurskosten adviserend actuaaris	203	71	77	98
Adviseurskosten overig	40	26	28	50
Certificeringskosten actuaaris	17	16	16	15
Accountantskosten	37	35	46	53
Contributies en bijdragen	16	16	16	16
Vacatiegelden	19	18	18	21
Overige kosten	0	0	0	0
Totaal	991	829	886	985
Kosten per deelnemer (actief + gepensioneerd)	5,9	5,0*	5,6	6,3

* In het jaarverslag van 2021 is hier een incorrecte berekening gemaakt (5,6); dit is gecorrigeerd.

De voorgaande jaren was sprake van een daling die kan worden verklaard door het (gedeeltelijk) wegvallen van de kosten van het DNB-project (2018 en 2019), IORP II (2018, 2019 en 2020), extra kosten voor de ondersteuning bij de selectie van de nieuwe administrateur (2018 en 2019), de evaluatie, aanpassing en implementatie van het strategisch beleggingsbeleid (2019, 2020), het selectietraject van een vermogensbeheerder (2019) en het vervallen van de btw voor externe bestuurders. De werkgever betaalt deze kosten waardoor de variatie in uitvoeringskosten geen gevolgen heeft voor de financiële positie van SPCN.

De kosten zijn in 2022 hoger door advisering in het kader van het Pensioenakkoord, het uitgevoerde risicopreferentieonderzoek, grondslagenonderzoek en toekomst van het pensioenfonds.

Voor 2023 verwachten wij dat de uitvoeringskosten op hetzelfde niveau zullen liggen als in 2022

Binnen de pensioensector wordt veel waarde gehecht aan transparantie en onderlinge vergelijkbaarheid van het kostenniveau van de verschillende pensioenfondsden. Vanwege het lage aantal actieve en gepensioneerde deelnemers bij SPCN zijn de kosten per deelnemer zoals hiervoor vermeld erg hoog ten opzichte van andere pensioenfondsden (bron: DNB-statistieken over jaargegevens individuele pensioenfondsden). Doordat SPCN de afspraak met de werkgever heeft dat deze kosten volledig door de werkgever worden betaald, hebben de kosten geen impact op de financiële positie van SPCN en dus evenmin op de pensioenen van de deelnemers van SPCN.

Dit is echter voor het bestuur geen vrijbrief om niet op het kostenniveau te sturen. Met dit kostenniveau voldoet SPCN aan alle (wettelijke) verplichtingen die aan een pensioenfonds worden gesteld. Het bestuur is van oordeel dat, gezien de doelstelling, missie, visie en strategie van SPCN, het kostenniveau van SPCN zich op een acceptabel niveau bevindt en monitort dit jaarlijks bij het opstellen van het budget. Dit oordeel is met de werkgever besproken en de werkgever kan zich hierin vinden.

De kosten van de tijdsbesteding van de bestuurders en leden van het VO, die in dienst zijn van Citibank worden door de werkgever niet in rekening gebracht bij SPCN. Met uitzondering van de professionele bestuurders, ontvangen de bestuurders en leden van het VO een vergoeding per vergadering die is afgeleid van de SER-normen voor vacatiegelden en berekend worden voor zover er sprake is van vergaderingen buiten werktijd, indien het werknemers van Citibank betreffen.

Uitvoeringskosten vermogensbeheer

Ook voor de uitvoeringskosten vermogensbeheer geldt dat er binnen de sector veel belang wordt gehecht aan transparantie. Deze kosten worden namelijk verrekend met de rendementen van de beleggingen, terwijl het rendement dat behaald wordt door een pensioenfonds van groot belang is voor een koopkrachtbestendig pensioen. Voor de vergelijkbaarheid binnen de sector staan de uitvoeringskosten vermogensbeheer in het verslag nader gespecificeerd.

In de uitvoeringsovereenkomst met de werkgever is overeengekomen dat het fonds, indien de dekkingsgraad te laag is om de volledige toeslag te verlenen, een beroep kan doen op de werkgever. Dit is geen recht, maar tot nu toe heeft de werkgever verzoeken daartoe gehonoreerd. Er is geen reden om aan te nemen dat dit in de nabije toekomst anders zal zijn. Hiermee is SPCN een van de weinige pensioenfondsden in Nederland die de afgelopen jaren de koopkracht jaarlijks grotendeels of geheel door middel van toeslagen op peil heeft kunnen houden.

Kosten vermogensbeheer**(€ x 1.000)**

Kostensoort	Aandelen	Vastrentend	Overige beleggingen	Overlay beleggingen	Totaal € 2022	% kosten vs gemiddeld vermogen	Totaal € 2021
Beheer	110	67	4	47	228	0,18%	309
Performance	0	0	0	0	0	0,00%	0
Aan- en verkoopkosten	8	45	0	3	56	0,05%	31
Subtotaal	118	112	4	50	284	0,23%	340
Overige	0	0	0	0	0	0,00%	0
Subtotaal	118	112	5	50	284	0,23%	340
Overige kosten / niet toe te rekenen / korting beheervergoeding					-29		-53
Totaal					255		287
Gemiddeld belegd vermogen					123.399		147.369
Kosten in % van gemiddeld belegd vermogen					0,23%		0,19%

Bron: Aegon FTK jaarrapportage

Transactiekosten

De transactiekosten worden in het onderstaande overzicht weergegeven. De negatieve kosten voor aandelen is het gevolg van de methodiek die AIM hanteert. Deze methodiek die bekend staat als "the last Mid Slippage methode" gaat uit van het verschil tussen de prijs waarop gehandeld wordt en de laatste mid-quote before execution time. Bij deze methode is het mogelijk dat negatieve transactiekosten worden gerapporteerd.

Transactiekosten € x 1.000	Aandelen	Vastrentend	Overige beleggingen	Overlay beleggingen	Totaal € 2022	Totaal € 2021
Transactiekosten	-11	15	6	23	33	13
Totaal	-11	15	6	23	33	13
Gemiddeld belegd vermogen					123.399	147.369
Transactiekosten in % van gemiddeld belegd vermogen					0,03%	0,01%

Bron: Aegon FTK jaarrapportage

Recapitulatie kosten vermogensbeheer

Recapitulatie kosten vermogensbeheer € x 1.000	2022	2021	2020	2019
Totaal kosten vermogensbeheer (excl. transactiekosten)	255	287	409	600
Totale kosten vermogensbeheer (incl. transactiekosten)	288	300	465	770
Gemiddeld belegd vermogen	123.399	147.369	136.915	125.326
<i>Beleggingskosten (excl. transactiekosten) in procenten van het gemiddeld belegd vermogen</i>	0,23%	0,19%	0,30%	0,48%
<i>Beleggingskosten (incl. transactiekosten) in procenten van het gemiddeld belegd vermogen</i>	0,26%	0,20%	0,34%	0,61%

Er zijn geen prestatiegerelateerde vergoedingen met AIM en BlackRock afgesproken. SPCN belegt daarnaast op dit moment alleen nog in passieve beleggingsfondsen. Het bestuur monitort of de kosten marktconform zijn.

Om overbodige transactiekosten te beperken heeft SPCN een herbalanceringsbeleid waarbij het aantal transacties beperkt wordt, terwijl daarnaast wel scherp gemonitord wordt of de portefeuille in lijn is met de strategische portefeuille. Het doorvoeren van het nieuwe strategische beleggingsbeleid heeft eind februari 2022 éénmaal tot een herbalancering geleid. Daarnaast vinden periodiek onttrekkingen ten behoeve van liquiditeitenbeheer en portefeuille-onderhoud plaats.

Het oordeel van het bestuur is dat de procentuele beleggingskosten ten opzichte van het gemiddeld belegd vermogen in lijn zijn met de omvang van de portefeuille, de wijze van inrichting van het vermogensbeheer en het behaalde rendement.

Beleggingsparagraaf 2022

Ontwikkelingen in 2022

Terugkijkend op 2022 was dit geen gemakkelijk beleggingsjaar met veel volatiliteit. Het jaar begon positief met het idee dat COVID-19 grotendeels achter ons lag. Helaas werden wij op 24 februari wakker met het nieuws dat Rusland Oekraïne was binnengevallen. Dit zou de rest van het jaar een grote impact hebben op de economische ontwikkelingen.

Het gevolg van de oorlog was dat naast veel menselijk leed, de onderlinge geopolitieke afhankelijkheid duidelijk werd. Het gas uit Rusland, Oekraïne als graanschuur, de houding van China, de positie van Europa en de sterkte van de NAVO. Dit leidde tot een grote vraag naar wapens, hoge energieprijzen, een toenemend besef van de noodzaak van de energietransitie en een hoge inflatie. De inflatie die zich eind 2021 had ingezet, steeg in Nederland door met het hoogste niveau in september 2022. Op jaarbasis (december 2021 tot december 2022) was er sprake van ongeveer 10% inflatie. De ECB reageerde hierop met een forse monetaire verkrapping. In 2022 is de rente van de ECB met 2,5%-punt verhoogd van -0,50% naar 2,0%. Bij een te snelle verkrapping neemt de kans op een recessie toe. Eind 2022 werd duidelijk dat de kans op een recessie steeds kleiner werd. De krapte op de arbeidsmarkt lijkt dit te voorkomen. Tegen het einde van 2022 werd duidelijk dat de ECB ook in 2023 verder zal gaan met een monetaire verkrapping om de inflatie in te dammen. Dit is nodig om tweedekronde-effecten te voorkomen. Hierdoor blijft het beleggingsklimaat onzeker. Of de aandelenkoersen de winsten die eind 2022 zijn ingeprijsd kunnen behouden, is daarom zeer onzeker. Ondernemingen kunnen geconfronteerd worden met hogere looneisen van hun werknemers in combinatie met hoge prijzen voor hun grondstoffen en halffabricaten. Daarnaast spelen hogere rentes een negatieve rol bij de financiering van de onderneming. Door de rentestijging nemen de rendementen op de vastrentende waarden toe, hetgeen aandelen voor beleggers relatief minder aantrekkelijk maakt en de vraag naar aandelen kan doen afnemen.

Daar waar COVID-19 in Europa en de VS een steeds kleinere rol van betekenis ging spelen, bleef de Chinese regering vasthouden aan een strikt quarantaine beleid als reactie op de veel lagere immunisatiegraad van de bevolking. Naast de quarantaine bleef ook de ontwikkeling van de vastgoedmarkt in China een groot probleem. Geopolitiek werd duidelijk dat China meer richting Rusland neigt dan de landen van de NAVO. Dit is logisch gegeven de situatie van Taiwan die gelijkenis vertoont met de visie van Rusland over Oekraïne. Aangezien er in veel sectoren sprake is van een mondiale markt en sectoren in hun leveranciersketen enorm vervlochten zijn, leidt dit tot veel complexe situaties. Welke economische impact er op de langere termijn zal zijn voor ondernemingen, is nu moeilijk vast te stellen.

Met betrekking tot beleggingen zijn in de bestuursvergaderingen de volgende onderwerpen behandeld:

- Vaststelling van de strategische portefeuille n.a.v. de ALM-studie
- Vaststelling van het nieuwe strategische beleggingsplan 2022-2024
- Vaststelling van het beleggingsplan 2022 en 2023
- Terugkoppeling over de uitvoering van de nieuwe strategische beleggingsportefeuille
- Deel-ERB naar aanleiding van de ALM-studie en de nieuwe strategische portefeuille
- Monitoring van de performance
- Een nadere studie naar de aantrekkelijkheid van Emerging Market Debt (EMD) gegeven de geopolitieke veranderingen
- Evaluatie van de inrichting en de invulling van het vermogensbeheer
- Het integraal risicomanagement in relatie tot vermogensbeheer

Gevoerd beleggingsbeleid (wijzigingen naar aanleiding van de ALM-studie)

In februari heeft het bestuur besloten op basis van de ALM-studie 2021/2022 de portefeuille aan te passen. Er werd een derisking doorgevoerd door het strategische gewicht in aandelen terug te brengen van 32% naar 28,5% en de categorie high yield geheel te verkopen. De herbelegging vond plaats in staatsobligaties. De rente-afdekking bleef op het strategische niveau van 75% op basis van marktwaarde. Door de derisking eind februari is afscheid genomen van de laatste actieve strategie.

Ondanks het uitbreken van de oorlog eind februari 2022 is besloten om de wijzigingen toch door te voeren. In de onderstaande tabel wordt de invulling van de portefeuille weergegeven inclusief de bandbreedte waarbinnen de verschillende assets zich kunnen bewegen.

Strategische beleggingsmix SPCN 2022 - 2024					
Categorie	Minimum %	Strategisch %	Maximum %	Beleggingsfonds	Benchmark
Aandelen	24,0	28,5	33,0	AEAM World Equity Index Fund (EUR)	MSCI All Country World Net Index (GBP, JPY, USD Hedged) (Customized)
Staatsobligaties + Strategic Liability Matching	35,0	40,0	45,0	AEAM Core Eurozone Government Bond Index Fund + AEAM Strategic Liability Matching Fund	Merrill Lynch Core Eurozone Government Bond Index (Customized)
Bedrijfsobligaties	21,5	25,0	28,5	TKPI MM Credit Index Fund	ICE BofAML Euro Corporate Index
Emerging Market Debt	4,4	6,5	8,6	iShares Emerging Markets Government Bond Index Fund (IE)	JP Morgan Emerging Markets Bond Index Global Diversified (hedged)
Liquiditeiten	0,0	0,0	5,0		1-maands EURIBOR
De renteafdekking van 75% wordt vormgegeven door bovengenoemd staatsobligatiefonds, aangevuld met het AeAM Strategic Liability Matching Fund (SLM). Voor de renteafdekking geldt een bandbreedte van 72,5%-77,5%. De afdekking is gebaseerd op marktwaarde.					

Beleggingsportefeuille ultimo 2022

De feitelijke beleggingsportefeuille was per 31 december 2022 als volgt samengesteld:

Samenstelling beleggingsportefeuille				
Categorie	Eind 2022 Belegd vermogen (x 1.000 €)	Eind 2021 Belegd vermogen (x 1.000 €)	2022 Actueel (%)	2022 Norm (%)
Vastrentende waarden				
Europees Staatsobligatiefonds	30.636	26.097		
Global High Yield	0	10.296		
Emerging Market Debt	7.416	9.193		
Strategic Liability Matching Fund	9.393	15.977		
Credits	26.113	35.399		
Totaal vastrentende waarden	73.558	96.961	68,19%	71,5%
Aandelen - Wereldwijd	33.973	52.506	31,49%	28,50%
Liquiditeiten en vorderingen	402	215	0,32%	0,0%
Totaal portefeuille	107.933	149.682	100,00	100,00

Performance 2022 na kosten

De performance van de portefeuille is slecht geweest in zowel absolute als relatieve zin. In absolute zin door de dalende koersen en in relatieve zin doordat met name het aandelenfonds een slechtere performance liet zien dan de benchmark. Door de alsmaar stijgende inflatie steeg de rente hard. Stijgende rente heeft tot gevolg dat de koersen van obligaties dalen. Naar mate de looptijd van een obligatie langer is, wordt de koersdaling groter. Stijgende rente leidde daarom tot forse verliezen op de vastrentende waarden. Vooral het SLM-fonds, waarin de lange looptijden worden afgedekt, moest grote verliezen noteren. De performance van de vastrentende waarden was in lijn met de benchmarks en heeft zich ontwikkeld naar verwachting. Daarentegen bleef de performance van de aandelen meer achter dan de benchmark. De verklaring ligt in het gevoerde ESG-beleid van het beleggingsfonds, terwijl de benchmark waarmee vergeleken wordt een algemene brede index is. Als gevolg van het uitbreken van de oorlog tussen Rusland en Oekraïne lieten ondernemingen die zich bezighouden met wapens een goede performance zien. Het beleggingsfonds waarin SPCN belegt, sluit wapenhandel uit. Een bijkomend effect van de oorlog is een verstoorde energiemarkt. Hierdoor liepen de prijzen van benzine en diesel in 2022 tot ongekende hoogte op. Dit vertaalde zich in een goede performance van ondernemingen met activiteiten in fossiele brandstoffen. In het beleggingsfonds waarin SPCN belegt, is deze sector minder vertegenwoordigd dan in de benchmark. De afwijking is hiermee goed verklaarbaar.

Performance (na kosten)			
Categorie	Performance	Benchmark	Benchmark
Aandelen wereldwijd	-18,75%	-17,39%	MSCI All Country World Net Index (GBP, JPY, USD Hedged) (Customized)
Staatsobligaties + Strategic Liability Matching	-18,89%	-18,57%	Merrill Lynch Core Eurozone Government Bond Index (Customized)
Bedrijfsobligaties	-13,79%	-13,94%	ICE BofAML Euro Corporate Index
Emerging Market Debt	-19,32%	-20,14%	JP Morgan Emerging Markets Bond Index Global Diversified (hedged)
Strategic Liability Matching	-78,50%		
Totale performance (na kosten)	-26,05%		

Emerging Market Debt

Zoals in het stuk over de markten beschreven, lijkt de politieke rangorde in de wereld na de inval van Rusland in Oekraïne volledig veranderd. Dit was aanleiding voor het bestuur om de beleggingscategorie Emerging Market Debt nogmaals goed te onderzoeken en inzichtelijk te maken met welke risico's in deze beleggingscategorie rekening gehouden moet worden. Bij de analyse werd bevestigd dat de benchmark goed gespreid is en dat landenwegingen gemaximeerd zijn tot 10%. Hierdoor valt met name het Chinarisico in de benchmark mee. Het beleggingsfonds waarin belegd wordt, is een passief gemanaged fonds dat nauwkeurig de benchmark volgt. Het bestuur heeft daarom besloten dat het risico/return profiel nog steeds goed is en SPCN belegd kan blijven in deze asset categorie.

Eigenrisicobeoordeling

Naar aanleiding van de ALM is er een nieuwe Eigenrisicobeoordeling (ERB) uitgevoerd met als doel vast te stellen of in het gewijzigde risicoprofiel de risico's nog op een juiste wijze beoordeeld en beheerst worden. Vastgesteld kon worden dat het hele proces zorgvuldig heeft plaatsgevonden. Extra aandacht was er voor de marktbevingen ten tijde van de implementatie. De reden was dat de implementatie samenviel met de eerste dagen na de inval van Rusland in Oekraïne.

Evaluatie van de inrichting en de invulling van het vermogensbeheer.

Zoals ieder jaar heeft ook in 2022 een volledige evaluatie van de inrichting en van de invulling van het vermogensbeheer plaatsgevonden. Hieruit kwamen geen aandachtspunten naar voren.

SFDR

Het bestuur van SPCN heeft besloten dat gegeven de geringe omvang van het fonds er geen apart beleid met betrekking tot Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB-beleid) gevoerd wordt. Het fonds kiest conform de wet- en regelgeving ervoor, om de ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren niet in aanmerking te nemen, overeenkomstig artikel 4, lid 1, onder b), van de Informatieverschaffingsverordening (SFDR). Door deze wijze van vormgeving kwalificeert SPCN zich als een fonds dat in de categorie “overige financiële producten” valt. Dat betekent dat SPCN geen uitgebreide rapportages zal maken waarbij specifiek wordt ingegaan op het MVB-aspect van de beleggingen. Als ondernemingspensioenfonds wil SPCN niet in strijd zijn met het normen- en waardenkader van de gelieerde onderneming, Citigroup Inc. Hierbij is geconstateerd dat de wijze van invulling van MVB door onze vermogensbeheerders Aegon Investment Management en BlackRock niet in strijd is met het door de onderneming gehanteerde normen- en waardenkader. Dit wordt jaarlijks geëvalueerd.

Integrale risicomanagement-rapportage

Op kwartaalbasis maken de beleggingen, als belangrijk onderdeel van de dekkingsgraad, onderdeel uit van de Integrale risicomanagement-rapportage. In deze rapportage wordt ook gerapporteerd over risico's in de beleggingsportefeuille. Het betreft hier de financiële en niet-financiële risico's. Deze rapportage is in 2022 met het voltallig bestuur besproken en dit heeft niet geleid tot acties om deze risico's extra te mitigeren.

Pensioenparagraaf 2022

Toeslagbeleid

Het toeslagbeleid van SPCN is voorwaardelijk. Er wordt voor die toeslag geen premie geheven en er zijn geen bestemmingsreserves gevormd. De toeslag is daarmee niet zeker en is afhankelijk van de resultaten van SPCN en de financiële positie.

SPCN heeft als uitgangspunt dat het de toeslagen uit eigen middelen wil financieren op basis van de bepalingen van toekomstbestendig indexeren, zoals dat in de Pensioenwet is bepaald. Voor het geval die middelen ontoereikend zijn, is er met de werkgever een afspraak gemaakt over aanvullende financiering van toeslagen (vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst). Die afspraak komt erop neer, dat voor alle premievrije aanspraken en rechten van de actieve, gewezen en pensioengerechtigde deelnemers het bestuur een aanvullende voorwaardelijke toeslag kan toekennen onder de voorwaarde dat de werkgever akkoord gaat met de betaling van deze aanvullende toeslag.

De financiële positie van SPCN was eind 2021 voldoende om uit de eigen middelen een (gedeeltelijke) toeslag op basis van toekomstbestendig indexeren toe te kennen. Aan alle deelnemers kon een toeslag worden toegekend van 90% van de stijging van de Consumentenprijsindex (CPI). Dit kwam neer op een toeslag van 5,14% (CPI-ontwikkeling: 5,71%) uit de fondsmiddelen. De deelnemers die tussen 1 januari 1991 en 1 januari 2001 gewezen of pensioengerechtigde deelnemer zijn geworden (hierna: 1991 groep), hebben een aanvullende toeslag van 0,57% ontvangen, waardoor hun toeslag gelijk is aan 100% van de CPI-ontwikkeling. De overige gewezen en pensioengerechtigde deelnemers (hierna: niet-1991 groep) is geen aanvullende toeslagverlening toegekend omdat meer dan 50% van het CPI is toegekend uit de fondsmiddelen. De koopsom voor de aanvullende toeslag is door de werkgever voldaan. Het bestuur heeft met alle deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden hierover gecommuniceerd.

Op grond van de huidige dekkingsgraad bestaat de mogelijkheid dat SPCN in de komende jaren (deels) uit eigen middelen de pensioenen (gedeeltelijk) zal kunnen verhogen om de stijging van het prijspeil te compenseren maar ook (deels) een beroep zal moeten doen op de afspraak met de werkgever.

Beleid inzake inhaaltoeslagen

SPCN heeft beleid omtrent inhaaltoeslagen. Bij een beleidsdekkingsgraad boven de grens van toekomstbestendig indexeren kan, met inachtneming van de daarvoor geldende regelgeving, een deel van het eigen vermogen gebruikt worden om de ontstane toeslagachterstand te compenseren. Jaarlijks wordt eerst door het bestuur besloten of toeslag kan worden toegekend en vervolgens of het verlenen van inhaaltoeslag mogelijk is. Momenteel kent het pensioenfonds voor de niet-1991 groep een toeslagenachterstand van maximaal 6,33% (samengesteld).

Risicoparagraaf 2022

Inleiding

Het bestuur houdt expliciet rekening met risico's en risicobeheersing bij het bepalen van het beleid en het nemen van besluiten.

Het integraal risicomanagementproces is het iteratieve proces van:

- het opstellen van de risicostrategie en hieraan gekoppeld de risicohouding en de risicobereidheid;
- het identificeren van risico's;
- het opstellen en implementeren van het beleid voor risicobeheersing en de uitvoering;
- monitoring en terugkoppeling over risico's en beheersmaatregelen.

Continu wordt door SPCN uitvoering gegeven aan dit proces. Hierbij worden de volgende stappen doorlopen:

- evaluatie (en afhankelijk van de uitkomsten, herijking) van de strategische doelstellingen van SPCN, de risicohouding, de risicoacceptatie en de governance structuur m.b.t. het integrale risicomanagement;
- een risicoanalyse met als doel het identificeren en beoordelen van netto risico's en het prioriteren van de risico's die het komende jaar worden opgepakt – dit kan een algehele risicoanalyse zijn dan wel een thema- of afzonderlijke risicogerichte analyse;
- het toetsen van de beheersmaatregelen op effectiviteit en daarmee het mitigerende effect van een geïdentificeerd risico;
- (op kwartaalbasis) monitoring en evaluatie aan de hand van een integrale risicomanagement rapportage.
- het monitoren van de risico's door de sleutelfunctiehouders actuarieel, risicobeheer en interne audit. De monitoring wordt vastgelegd in periodieke rapportages die worden besproken met het bestuur.

De resultaten van de gevolgde stappen en de rapportages van de sleutelfunctiehouders worden geagendeerd voor de bestuursvergadering, zodat het bestuur deze kan toetsen. In aanvulling hierop worden beleidsvoorstellen aan het bestuur standaard voorzien van een risicoparagraaf, zodat duidelijk is welk effect de gevraagde besluitvorming op de risico's heeft.

De geïdentificeerde risico's zijn opgenomen in een risicoregister, waarin beschrijvingen van de risico's, sub-risico's en scenario's zijn weergegeven. Daarnaast zijn in het risicoregister de inschattingen van de bruto en netto risico's opgenomen met daarbij een overzicht van de beheersmaatregelen. Per risico is aangegeven in hoeverre de risico's binnen de risicobereidheid van SPCN vallen.

In 2021 is het bestuur gestart met een Eigenrisicobeoordeling (ERB). Het bestuur heeft de ERB in zijn vergadering van 13 januari 2022 vastgesteld.

De informatievoorziening binnen SPCN is afgestemd op de geïdentificeerde risico's. De frequentie van de informatie is afgestemd op de behoeften en kent een maand-, kwartaal- of jaarcyclus. De inhoud van de informatie is zodanig, dat het bestuur tijdig signaleert wanneer afwijkingen ontstaan tussen de realisatie en de gestelde normen, zodat actie ondernomen kan worden indien gewenst dan wel noodzakelijk.

De strategische doelstelling op lange termijn is primair het kunnen garanderen van de pensioenuitbetaling en secundair het toekennen van toeslagverlening. Hiervoor zijn de belangrijkste generieke risico's:

- Rendementsrisico: beleggings-, rente- en inflatierisico
- Langleven risico
- Sponsorrisico

Het rendementsrisico houdt in, dat de beleggingen (beleggingsrisico) onvoldoende renderen om zowel de discontering van de verplichtingen (renterisico) als de toeslagverlening (inflatierisico) te compenseren.

De mutatie van de rentetermijnstructuur (renterisico) is voor rekening en risico van SPCN en kan de beleggingsresultaten (deels) tenietdoen.

Het inflatierisico is door de voorwaardelijkheid van de toeslagverlening een risico dat uiteindelijk voor rekening van de deelnemers en pensioengerechtigden is, doordat hierdoor mogelijk geen of slechts een gedeeltelijke toeslag kan worden toegekend, waardoor niet voor de inflatie wordt gecompenseerd. SPCN heeft geen beleid dat gericht is op het afdekken van het inflatierisico, zodat dit risico moet worden beperkt uit overrendement.

Het langlevens risico houdt in, dat de berekening van de verwachte uitkeringsperiode niet langer aansluit bij de meest recente levensverwachtingen.

Het sponsorrisico houdt in, dat de werkgever de uitvoeringsovereenkomst opzegt en in het geval van onvoldoende financiële middelen van SPCN de toezegging over bijstorting niet zal nakomen. Dit is in de langjarige historie van SPCN echter nog nooit voorgekomen en wordt ook voor de toekomst als een uiterst laag risico beschouwd. Daarnaast is de uitvoeringsovereenkomst voor onbepaalde tijd overeengekomen en in principe alleen met wederzijdse instemming opzegbaar.

Rendementsrisico

In 2022 is de rente gestegen. Dit heeft geleid tot een afname van de waarde van de verplichtingen (Technische Voorzieningen). De lagere beleggingsresultaten hebben geleid tot een daling van het vermogen. De verplichtingen daalden harder dan het vermogen. Dit heeft een positieve impact gehad op de dekkingsgraad. De daling van de dekkingsgraad is voornamelijk veroorzaakt door de gegeven toeslagverlening en wijzigingen van actuariële grondslagen.

Beleggingsrisico

Eén van de voornaamste financiële risico's waarmee SPCN wordt geconfronteerd is de onvoorspelbaarheid van de uitkomsten van het gevoerde beleggingsbeleid.

	2022	2021	2020	2019	2018
Rendement	-26,1%	0,9%	16,2%	15,6%	-3,1%

De beleggingsrendementen fluctueren van jaar tot jaar aanmerkelijk, ondanks de diversiteit en spreiding van de beleggingen. Over 5 jaar berekend is het meetkundig gemiddeld rendement dit jaar gedaald van 6,9% naar 3,6% en daarmee nog boven het rendement van de, als risicovrij beschouwde, staatsobligaties.

Renterisico

Vanwege de onzekerheid over de renteontwikkeling heeft het bestuur voor een beleggingsfonds gekozen dat gebruik maakt van rentederivaten en dat de rentegevoeligheid aanpast. Met dit instrument wordt bereikt dat het renterisico voor circa 75% is afgedekt (beleid sinds 2019). Het rentebeleid voorziet in een afdekking van 75% met een bandbreedte van 72,5% - 77,5%.

Renteherziening/aflossingsdatum	2022	2021	2020	2019	2018
Korter dan 1 jaar	-1.961	-9.125	-30.488	-195	13.255
1-5 jaar	2.523	9.599	16.647	-8.478	10.537
6-10 jaar	18.539	29.010	24.788	28.467	29.730
Langer dan 10 jaar	16.030	24.831	29.724	23.760	33.751
Langer dan 20 jaar	28.174	41.418	49.691	45.979	-
Niet rente dragend	38.402	55.082	50.449	45.754	35.250
Externe beleggingsfondsen	-	-	-	-	-
Totaal ¹	101.707	150.815	140.811	135.287	122.523

¹Bron: AEGONRJ610 jaarrapportage 2022

Floating bonds worden op basis van renteherzieningsdatum verdeeld. Bond en interest rate futures worden ingedeeld op basis van de onderliggende (fixed) bonds. Voor derivaten wordt rekening gehouden met de exposure waarde.

Asset Liability Matching

SPCN heeft een uitgaande kasstroom met een gemiddelde duration van ongeveer 16 jaar. De duration van de vastrentende waarde portefeuille (excl. derivaten) is ultimo 2022 gelijk aan 6,0 jaar. Wanneer ook rekening gehouden wordt met het Strategic Liability Matching Fund (SLM) komt de duration van de totale vastrentende beleggingsportefeuille op 14,6 jaar.

Dit SLM-fonds bestaat uit renteswaps, waarbij er een ondergrens is om te zorgen, dat er voldoende onderpand is voor renteswaps en een bovengrens om te voorkomen, dat de participatie niet een te groot deel gaat uitmaken van de beleggingsportefeuille.

Hiermee is het renterisico ultimo 2022 voor circa 76% beheerst op basis van marktwaarde, hetgeen in lijn is met het rentebeleid.

Langlevensrisico, kortlevensrisico en herverzekering

Ultimo 2022 maakt SPCN gebruik van de meest recente overlevingstafel Prognosetafel AG2022 om de waarde van de verplichtingen te berekenen; deze Prognosetafel is in september 2022 gepubliceerd. Daarnaast zijn de correctiefactoren (correctie van de sterftekansen van de gehele bevolking om zo goed mogelijk aan te sluiten bij verwachte sterfte van de pensioenfondspopulatie) ultimo 2018 door SPCN aangepast in leeftijds- en geslachtsafhankelijke correctiefactoren. Deze correctiefactoren zijn op basis van het zogenaamde 'Postcodemodel' van de actuair adviseur Aon vastgesteld. Eind 2022 zijn deze correctiefactoren ook geactualiseerd.

SPCN heeft het nabestaanden- en wezenpensioen van de actieve deelnemers op risicobasis herverzekerd bij een externe, onder toezicht van DNB staande, verzekeringsmaatschappij (elipsLife). Hier is ook het arbeidsongeschiktheidsrisico herverzekerd. Het bestuur heeft het beleid omtrent het herverzekeren van deze pensioenen en risico's in 2020 geëvalueerd en heroverwogen. Het bestuur heeft besloten de genoemde pensioenen en risico's te blijven herverzekeren. Het contract met elipsLife is vervolgens geëvalueerd, herzien en met 5 jaar verlengd.

Sponsorrisico

De werkgever heeft sinds 1966 altijd aan de verplichtingen uit de uitvoeringsovereenkomst voldaan. De uitvoeringsovereenkomst bevat een bijstortingsverplichting.

De werkgever heeft een financiering verstrekt om aanvullende toeslagen te kunnen verlenen (zie Pensioenparagraaf). Hiermee zijn de aanvullende toeslagen aan de betreffende deelnemers gefinancierd.

Valutarisico

SPCN heeft het valutarisico op de belangrijkste vreemde valuta afgedekt, conform het beleid, daar waar dat mogelijk is en efficiënt kan worden ingericht.

Onderstaand een overzicht van de valutarisico's van de belangrijkste valuta's:

Actueel 2022	USD	GBP	JPY	Overig	Totaal
Beleggingen	27.302	1.234	1.959	6.630	37.125
Afdekking	26.394	1.264	1.867	0	29.525
Niet gedekt	908	- 30	92	6.630	7.600
Totaal beleggingen					101.707
% valutarisico					7,5%

¹Bron: AEGON FTK-rapportage 2022-Q4 en RJ610 jaarrapportage 2022

Per jaareinde zijn er minder USD afgedekt dan het fonds in de portefeuille heeft. Dit is het gevolg van de afdekkingstrategie die AIM hanteert binnen het AEAM World Equity Index Fund. Deze geringe mate van onderdekking valt binnen de toegestane bandbreedte. Het valutarisico is in 2022 licht hoger dan in 2021 (6,5%), maar passend binnen het bestaande beleid.

Marktrisico

Alle beleggingen zijn onderhevig aan marktrisico's. SPCN verwacht op langere termijn een beloning voor dat risico in de vorm van rendement boven de risicovrije rente.

Het marktrisico wordt beperkt door spreiding aan te brengen in de beleggingen: in 2022 waren de beleggingen divers (verschillende 'asset classes') en ook geografisch gespreid.

Liquiditeitsrisico

SPCN reduceert de liquiditeitsrisico's. Het liquiditeitsrisico is gering.

Momenteel zijn er geen beleggingen met een nadrukkelijk illiquide karakter. Daarnaast vindt op basis van een maandelijkse prognose liquiditeitenbeheer plaats om pensioenen uit te keren en facturen te voldoen.

Kredietrisico

Het bestuur van het fonds realiseert zich dat de beleggingen kredietrisico met zich meebrengen. Daarnaast loopt het pensioenfonds ook een kredietrisico op de uitbestedingspartijen.

Het bestuur heeft door middel van monitoring van uitbestedingspartijen en de beleggingen zicht op het kredietrisico. Voor de beheersing van het kredietrisico op de uitbestedingspartijen maakt een kredietcheck onderdeel uit van de evaluatie.

Het bestuur realiseert zich dat hier een restrisico blijft dat alleen gemonitord kan worden maar niet beïnvloed.

Niet-financiële risico's

Uit 2022 zijn het omgevingsrisico, het IT-risico en het juridisch risico de belangrijkste niet-financiële risico's. Zij vallen binnen de risicobereidheid van SPCN, zodat geen aanvullende beheersmaatregelen benodigd zijn. Wel zal SPCN deze risico's goed monitoren om ervoor te zorgen dat vergroting van het risico tijdig wordt gesignaleerd.

De niet-financiële risico's zijn opgenomen in het risicoregister van SPCN. Over deze risico's en de financiële risico's wordt op kwartaalbasis aan het bestuur gerapporteerd door middel van een risicorapportage. Het risicoregister dient naar aanleiding van het nieuwe IT-beleid te worden aangescherpt naar aanleiding van de geïdentificeerde IT-risico's. Als onderdeel van de implementatie van het IT-beleid in 2023 past het bestuur het risicoregister hierop aan.

Omgevingsrisico

Het omgevingsrisico is het risico als gevolg van buiten de instelling of groep komende veranderingen op het gebied van concurrentieverhoudingen, belanghebbenden, reputatie en ondernemingsklimaat. Om het omgevingsrisico te beheersen worden veelal de omgeving en veranderingen daarin gemonitord. De relatie met de toezichthouder en de werkgever wordt constructief ervaren. Met beiden vindt periodiek overleg plaats.

Operationeel risico

Het operationeel risico is het risico samenhangend met ondoelmatige of onvoldoende doeltreffende procesinrichting dan wel procesuitvoering. Dit risico is voornamelijk op de interne processen van SPCN gericht. Door eisen te stellen aan de geschiktheid van bestuurders en zoveel mogelijk procesmatig te werken, wordt getracht dit risico te beheersen. In 2021 heeft het bestuur aandacht besteed aan het vastleggen en optimaliseren van de operationele procedures in een handboek met procesbeschrijvingen.

Uitbestedingsrisico

Het uitbestedingsrisico is het risico dat de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van de bedrijfsvoering van SPCN door de aan derden uitbestede werkzaamheden in gevaar komt. Jaarlijks worden alle uitbestedingspartijen en ingehuurde adviseurs geëvalueerd. In 2022 was er geen aanleiding tot wijzigingen. Voor elke uitbestedingspartij is een uitgebreide uitbestedingsrisicoanalyse uitgevoerd. Hiervoor is veel informatie bij verschillende uitbestedingspartners opgevraagd. Het risico met betrekking tot alle uitbestedingspartners valt binnen de risicobereidheid van SPCN.

De in 2022 aangekondigde overname van Aegon Nederland B.V. door a.s.r. heeft vooralsnog geen invloed op de dienstverlening aan SPCN door vermogensbeheerder Aegon Investment Management (AIM). Dit wordt extra gemonitord.

Integriteitsrisico

Het integriteitsrisico is het risico dat de integriteit van de instelling dan wel het financiële stelsel wordt beïnvloed als gevolg van niet-integere, onethische gedragingen van bestuurders en medewerkers van uitbestedingspartijen in het kader van wet- en regelgeving en maatschappelijke en door de instelling opgestelde normen. Periodiek voert SPCN een SIRA (systematische integriteitsrisico analyse) uit. Alle sub-risico's van het integriteitsrisico vallen binnen de risicobereidheid van SPCN.

Frauderisico

Onderdeel van het Integriteitsrisico is het frauderisico, het risico dat iemand zich onrechtmatig bevoordeeld ten laste van het pensioenfonds, een derde of derden door misbruik van vertrouwen. Er is sprake van intern en extern frauderisico. De mogelijkheden tot fraude (bijvoorbeeld op processen) worden gemitigeerd onder andere door vastgelegde processen, externe adviseurs (zoals sleutelfunctiehouders) en controles op beïnvloedbare aspecten (zoals grondslagen, jaarrekening, etc.) door accountant en waarmede actuaire.

Juridisch risico

Het juridisch risico is het risico samenhangend met (veranderingen in en naleving van) wet- en regelgeving, het mogelijk bedreigd worden van haar rechtspositie, met inbegrip van de mogelijkheid dat contractuele bepalingen niet afdwingbaar of niet correct gedocumenteerd zijn. Mede door de vele wijzigingen in wet- en regelgeving is dit een risico dat nadrukkelijk door het bestuur gemonitord wordt.

IT-risico

Het IT-risico is het risico dat bedrijfsprocessen en informatievoorziening onvoldoende integer, niet continu of onvoldoende beveiligd zijn. Omdat veel processen uitbesteed zijn, bevindt het IT-risico zich ook in grote mate bij de uitbestedingspartners.

Voor pensioenfondsden wordt de beheersing van de IT-risico's steeds belangrijker voor een integere en beheerste bedrijfsvoering. IT en informatiebeveiliging zien op de beheersing van de IT-risico's van het pensioenfonds zelf, maar ook op de beheersing van de IT-risico's bij uitbesteding. In 2022 heeft SPCN een brief van DNB ontvangen naar aanleiding van de sectorbrede uitvraag informatiebeveiliging (SA-IB). Uit de self-assesment die SPCN voor deze uitvaag had uitgevoerd bleek dat niet alle beheersmaatregelen voldeden aan het volwassenheidsniveau zoals opgenomen in de Good Practice Informatiebeveiliging van DNB. Op basis hiervan concludeerde DNB dat SPCN een verhoogd risico liep op het gebied van informatiebeveiliging. DNB heeft SPCN in haar brief verzocht om per 31 juli 2023 alle beheersmaatregelen op niveau te brengen en een nieuwe assessment uit te voeren op de controls. Het IT-beleid van SPCN was gezien de snelle ontwikkelingen op IT-gebied en de toename van IT-risico's zoals cybercrime aan een actualisatie toe. In 2022 heeft het bestuur een traject doorlopen waarbij het IT-beleid volledig is herschreven. Het bestaande IT-beleid heeft daarbij als input gediend. Het herziene IT-beleid is vastgesteld op 29 december 2022 en moet in samenhang worden gezien met het risicomanagementbeleid en het uitbestedingsbeleid van SPCN.

Actuariële paragraaf 2022

Actuariële veronderstellingen

In 2018 was voor het laatst expliciet naar de actuariële grondslagen en de hoogte van de kostenvoorziening gekeken. Eind 2022 heeft derhalve, conform beleid, een algehele evaluatie van de actuariële grondslagen plaatsgevonden. De grondslagen die zijn geëvalueerd zijn:

- overlevingstafels
- correctiefactoren
- opslag ten behoeve van de kostenvoorziening
- partnerfrequentie
- leeftijdsverschil tussen mannen en vrouwen
- opslag voor wezenpensioen en eindleeftijd
- methodiek waardering partnerpensioen 1991-groep
- verhouding man-vrouw in de flexfactoren

Overlevingstafels

Op 13 september 2022 heeft het Koninklijk Actuarieel Genootschap de Prognosetafel AG2022 gepubliceerd, de meest recente inschatting van de toekomstige sterfte voor de Nederlandse bevolking. Dit leidt tot een verhoging van de TV van circa 0,82% per 31 december 2022.

Correctiefactoren

Sinds 2018 maakt SPCN gebruik van het zogenoemde 'postcodemodel' van Aon. Het bestuur heeft hiertoe besloten na onderzoek naar de verschillende in de markt aanwezige modellen om de correctiefactoren vast te stellen. Het postcodemodel van Aon maakt een inschatting van de levensstandaard op basis van postcodes. Naar mening van het bestuur levert dit goede informatie op voor de bepaling van de correctiefactoren. Het model is in 2022 geactualiseerd. Dit leidt tot een verhoging van de TV van circa 0,48% per 31 december 2022.

Kostenvoorziening

Op basis van gegevens van het pensioenfonds en gegevens uit de pensioen- en verzekeringsmarkt is de opslag ten behoeve van de kostenvoorziening verhoogd van 3,5% naar 4,0%. De TV stijgen hierdoor met circa 0,48% per 31 december 2022.

Partnerfrequentie

Op basis van de gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en de beschikbare gegevens binnen het pensioenfonds is besloten om gebruik te maken van meer recente gegevens van het CBS bij bepaling van de hoogte van de TV. Het bestuur heeft derhalve besloten over te stappen op een meer recente partnerfrequentietafel op basis van CBS-gegevens 2022. Door overstap op de nieuwe partnerfrequenties dalen de TV met circa 0,04% per 31 december 2022.

Leeftijdsverschil

Op basis van de gegevens van het pensioenfonds is besloten om het leeftijdsverschil tussen (hoofdverzekerde) mannen en (medeverzekerde) vrouwen aan te passen van 3 jaar naar 4 jaar. Daarbij is wel besloten om het leeftijdsverschil van 3 jaar tussen (hoofdverzekerde) vrouwen en (medeverzekerde) mannen niet aan te passen en te handhaven op 3 jaar. Dit leidt tot een verhoging van de TV van circa 1,24% per 31 december 2022.

Wezenpensioen

Aangezien het deelnemersbestand relatief oud is (en omdat het een gesloten pensioenfonds betreft), is de opslag omlaag bijgesteld van 3% naar 2%. Hierdoor nemen de TV af met circa 0,07% per 31 december 2022.

Partnerpensioen

Op basis van de huidige situatie kan de conclusie worden getrokken dat de waardering van het partnerpensioen van de 1991 groep geen aanpassingen behoeft ten opzichte van de laatste wijziging per eind 2020.

Flexfactoren

Flexibiliseringsmogelijkheden kunnen slechts op pensioendatum gebruikt worden. Dat is de reden dat de man-vrouw verhouding wordt gebaseerd op het deel van de pensioenfondspopulatie dat de komende jaren daar gebruik van kan maken.

De man-vrouw verhouding is in 2022 aangepast van 88% - 12% naar 95% - 5%. Dit heeft geen effect op de TV.

Het bestuur heeft eind 2022 besloten om de bovengenoemde wijzigingen door te voeren in de grondslagen. De wijzigingen zijn verwerkt per 31 december 2022.

Voor de waardering van de TV wordt per 31 december 2022 uitgegaan van de volgende veronderstellingen:

Overlevingstafels:	De Prognosetafel AG2022, met startjaar 2023.
Correctiefactoren:	Conform de best practices die gepubliceerd zijn door DNB. Er wordt gerekend met leeftijds- en geslachtsafhankelijke correctiefactoren.
Intrest:	Rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door DNB, rekening houdende met de verwachte uitkeringen op basis van de opgebouwde pensioenaanspraken en ingegane rechten.
Kostenvoorziening:	Ter dekking van excassokosten van ingegane pensioenen is in de TV een opslag van 4,0% opgenomen.
Partnerfrequentie:	Voor alle (gewezen) deelnemers met uitzondering van (gewezen) deelnemers waarvan de pensioenuitkering is ingegaan, wordt voor de berekening van de voorziening voor het partnerpensioen uitgegaan van de CBS 2022 partnerfrequenties (niet-alleenstaande-huishoudens in % van totaal aantal mannen respectievelijk vrouwen).

Voor al het uitruilbare partnerpensioen en het niet-uitruilbare partnerpensioen van de 1991 groep wordt op de pensioendatum uitgegaan van een partnerfrequentie van 100%.

Voor het niet-uitruilbare partnerpensioen van de niet-1991 groep wordt op de pensioendatum uitgegaan van een partnerfrequentie van 80% voor mannen en 71% voor vrouwen.

Voor pensioengerechtigden met een ouderdomspensioen wordt alleen een voorziening voor partnerpensioen berekend, indien en zolang zij gehuwd zijn of een partner hebben (bepaalde partner systeem).

Voorts wordt verondersteld dat de partner van een mannelijke (gewezen) deelnemer of gepensioneerd een vrouw is en dat de partner van een vrouwelijke (gewezen) deelnemer of gepensioneerd een man is.

Leeftijdsverschil: Er wordt met een vast leeftijdsverschil gerekend, waarbij wordt verondersteld dat de hoofdverzekerde man vier jaar ouder is dan de vrouw en de hoofdverzekerde vrouw drie jaar jonger dan de man. Dit geldt alleen bij partnerfrequenties.

Wezenpensioen: Voor latent wezenpensioen wordt een voorziening getroffen ter grootte van 2% van het latent partnerpensioen van deelnemers en gewezen deelnemers. Bij een ingegaan wezenpensioen wordt voor wezen jonger dan 18 jaar aangenomen dat het wezenpensioen voortduurt tot de 18-jarige leeftijd; voor wezen van 18 jaar of ouder wordt aangenomen dat het wezenpensioen voortduurt tot de 23-jarige leeftijd.

Toeslagen: Er wordt geen rekening gehouden met (toekomstige) toeslagen.

De backservice die in boekjaar 2022 wordt verantwoord, is de backservice die is ontstaan op 1 januari 2022.

Actuariële analyse resultaat 2022

bedragen x € 1.000	2022	2021	2020	2019	2018
Premieresultaat					
Premiebijdrage*	1.453	2.001	3.642	2.103	1.759
Pensioenopbouw	-330	-381	-343	-290	-214
Onttrekking TV voor uitvoeringskosten	116	106	97	96	93
Uitvoeringskosten	-991	-829	-886	-985	-1.105
Toeslagverlening gefinancierd door werkgever	-170	-723	-2.119	-762	-422
Subtotaal	78	174	391	162	111
Interest resultaat					
Beleggingsresultaat	-38.692	1.259	20.727	17.545	-3.589
Toevoeging benodigde intrest	583	676	383	242	269
Toeslagverlening uit middelen fonds	-	-	-	-	-139
Wijziging Rentetermijnstructuur (RTS)	34.134	8.364	-14.796	-15.900	-4.321
Subtotaal	-3.975	10.299	6.314	1.887	-7.780
Overig resultaat					
Wijziging actuariële veronderstellingen	-990	-	3.249	22	3.781
Wijziging overige technische grondslagen	-1.269	-	-	-488	-32
Resultaat waardeoverdrachten	-	-	-	-	8
Resultaat toeslagverlening	-5.712	-	-	-528	66
Resultaat sterfte	-618	1.134	-459	-347	-214
Overig	-97	-15	51	-46	-52
Subtotaal	-8.686	1.119	2.841	-1.387	3.557
Totaal Resultaat	-12.583	11.592	9.546	662	-4.112

Splitting Technische Voorzieningen naar deelnemers uit 1991 groep en niet-1991 groep

Splitting TV (bedragen x € 1.000)	2022	2021	2020	2019
1991 groep	25.945	32.606	35.638	34.198
Niet-1991 groep	61.995	84.317	93.511	83.813
Totaal	87.941	116.923	129.149	118.011

Vermelding conform artikel 130a Pensioenwet

Details kostendekkende premie (bedragen x € 1.000)	2022	2021	2020	2019
Aangroei verplichtingen	291	294	289	236
Back Service	10	65	33	30
Risico premies	29	22	21	24
Toeslagen (financiering werkgever)	170	723	2.119	762
Solvabiliteit	78	174	391	162
Uitvoeringskosten	875	723	789	889
Kostendekkende premie	1.453	2.001	3.642	2.103
Feitelijke premie	1.453	2.001	3.642	2.103

Het premiebeleid is erop gericht om de kostendekkende premie te ontvangen, rekening houdend met de (aanvullende) voorwaardelijk toeslagverlening. De berekeningswijze is vastgelegd in de Abtn van SPCN en betreft de feitelijke kostendekkende premie die als volgt kan worden samengevat:

Jaarlijks stelt het bestuur op basis van een gespecificeerd advies van de actuaire de kostendekkende premie vast voor het komende kalenderjaar. Bij die vaststelling wordt rekening gehouden met de wettelijke bepalingen die gelden voor de kostendekkende premie. Naast de actuariële benodigde premie en de opslag voor de vereiste dekkingsgraad bestaat de premie ook uit de volledige uitvoeringskosten die niet gedekt worden door de kostenvrijval over de pensioenuitkeringen.

Gedurende 2022 is bij de werkgever voor de premievrije rechten van alle actieve, gewezen en pensioengerechtigde deelnemers een koopsom gevraagd ter financiering van de aanvullende toeslagverlening per 1 april 2022. Deze koopsom is in 2022 ontvangen.

De kostendekkende premie wordt maandelijks geïnd. De werkgever is gerechtigd om een deel van de premie in rekening te brengen bij de werknemers. De feitelijke premie 2022 ad € 1.453.162 is vastgesteld op basis van de financieringsafspraken tussen SPCN en de werkgever.

Oordeel waarmerkend actuaire

De waarmerkend actuaire heeft de opdracht om vast te stellen dat het pensioenfonds voldoet aan de vereisten vanuit artikel 126 tot en met 140 PW. De belangrijkste bevindingen die door de waarmerkend actuaire zijn gerapporteerd zijn:

- De vermogenspositie van SPCN is voldoende, omdat de beleidsdekkingsgraad van SPCN op de balansdatum hoger is dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.
- In de actuariële verklaring wordt vermeld dat het pensioenfonds voldoet aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

Ontwikkelingen na balansdatum

Toeslagbesluit 2023

Het bestuur heeft in 2023 een toeslagenbesluit genomen. Voor alle deelnemers wordt vanuit de fondsmiddelen op basis van de wettelijke regels inzake toekomstbestendig indexeren voor 53% van de maatstaf (ontwikkeling van CPI van december 2021 – december 2022) aan toeslag verleend (5,08%). De werkgever heeft de nota voor de aanvullende toeslagen betaald. Hierdoor ontvangen de deelnemers van de 1991 groep een aanvullende toeslag op 1 april 2023 van 4,51%, waardoor hun toeslag gelijk is aan 100% van de CPI-ontwikkeling van 9,59%. De deelnemers van de niet-1991 groep ontvangen geen aanvullende toeslag, waardoor hun toeslagverlening uitkomt op 53% van de CPI-ontwikkeling, zijnde 5,08%.

Benoeming VO lid namens de (gewezen) deelnemers

Per 30 juni 2023 loopt de zittingstermijn van de heer H. van Gorkum, VO-lid namens de (gewezen) deelnemers af. SPCN heeft in december 2022 verkiezingen georganiseerd onder de (gewezen) deelnemers. Kandidaten voor de functie konden zich tot 15 januari aanmelden. Naast de kandidaatstelling van de heer H. van Gorkum heeft SPCN geen nieuwe kandidaatstellingen ontvangen. Na voordracht door de verkiezingscommissie is de heer H. van Gorkum in de bestuursvergadering van 9 februari 2023, na goedkeuring van de niet-uitvoerend bestuurders, door de uitvoerend bestuurders herbenoemd als VO-lid namens de (gewezen) deelnemers. Zijn nieuwe zittingstermijn vangt aan op 1 juli 2023.

Keuzebegeleiding

In de Wtp wordt een nieuwe norm geïntroduceerd die pensioenuitvoerders verplicht om deelnemers op een adequate wijze te begeleiden bij het maken van (voorlopige) keuzes binnen de pensioenregeling. De nieuwe wettelijke regeling heeft als doel dat de keuzes die deelnemers moeten maken zo goed mogelijk aansluiten bij hun behoeftes of doelen. Keuzebegeleiding wordt direct bij de invoering van de Wtp verplicht. Concreet betekent dit dat pensioenuitvoerders, zoals het nu voorstaat, met ingang van 1 juli 2023 voor de deelnemers een keuzeomgeving moeten hebben ingericht. Deze keuzebegeleiding wordt ingericht voor pensioenkeuzes binnen het huidige wettelijke kader (zoals de keuze voor de pensioendatum, vervroegen of uitstellen en hoog/laag pensioen).

Het bestuur heeft zich eind 2022 en in 2023 in samenspraak met de pensioenuitvoerder DPS gebogen over de invulling van die keuzebegeleiding en de communicatiemiddelen die daarbij kunnen worden ingezet.

Beheersing informatiebeveiliging

In 2022 heeft SPCN een brief van DNB ontvangen naar aanleiding van de sectorbrede uitvraag informatiebeveiliging (SA-IB). Uit de self-assesment die SPCN voor deze uitvaag heeft uitgevoerd, bleek dat niet alle beheersmaatregelen voldeden aan het volwassenheidsniveau zoals opgenomen in de Good Practice Informatiebeveiliging van DNB. Op basis hiervan concludeerde DNB dat SPCN een verhoogd risico liep op het gebied van informatiebeveiliging.

DNB heeft SPCN in haar brief verzocht om alle beheersmaatregelen op niveau te hebben en een nieuw assessment uit te voeren op de controls. SPCN moet hierover voor 31 juli 2023 rapporteren aan DNB, vergezeld van een onafhankelijke bevestiging dat de onderbouwing van het niveau van de beheersmaatregelen voldoende is.

Het nieuwe self-assessment op de controls is in de afrondende fase. Het self-assessment wordt door de sleutelfunctiehouder interne audit beoordeeld. In juli 2023 zal SPCN formeel aan DNB rapporteren.

Ondertekening Bestuursverslag 2022

Amsterdam, 22 juni 2023

Het bestuur,

J. van de Ree

L.L. Gastelaars

H.G.I.M. Peters

D.H. Vos

E.J. Deetman

B.A. Heenk

3. VERSLAG VERANTWOORDINGSORGAAN

Conform zijn in de Pensioenwet, art. 115a, vastgelegde taken brengt het Verantwoordingsorgaan (VO) van Stichting Pensioenfonds Citigroup Nederland verslag uit over het boekjaar 2022.

Activiteiten in 2022

Het VO heeft twee keer een vergadering belegd. In zijn vergadering van 30 mei 2022 heeft het bestuur en de auditcommissie verantwoording afgelegd over het uitgevoerde toezicht in het daaraan voorafgaande boekjaar 2021.

Het VO heeft tweemaal een bestuursvergadering bijgewoond en woonde op uitnodiging een deel van de bestuursdag bij. De voorzitter van het bestuur heeft tweemaal vergaderd met het VO.

Het VO heeft in 2022 adviesaanvragen behandeld met betrekking tot het Reglement Verantwoordingsorgaan en het Beloningsbeleid.

Oordeelsvorming

Informatie voor zijn oordeelsvorming heeft het VO verkregen in de bijeenkomsten met het bestuur en die met de bestuursvoorzitter en ontleend aan alle beschikbare documenten. Voorts werd kennisgenomen van het jaarverslag 2022 met daarbij het verslag van het intern toezicht in de vergadering van het VO op 30 mei 2023.

Oordeel

Bij voortduring blijft de bestuursvorm 'Omgekeerd gemengd bestuursmodel' een gezonde en bruikbare basis voor het uitvoeren van alle werkzaamheden en het alloceren van de daaruit afgeleide taken. Ook de toezichthoudende functie, belegd bij de niet uitvoerende bestuursleden, wordt naar ons oordeel goed uitgevoerd.

Het VO heeft geen enkele terughoudendheid geconstateerd in het delen met het VO van beschikbare informatie; naar behoefte werd aanvullende toelichting gegeven.

Verkiezing - Zelfevaluatie

Eind 2022 bestond het VO uit de volgende leden

Namens werkgever	Michiel Reijnoudt, voorzitter
Namens deelnemers en gewezen deelnemers	Henk van Gorkum, lid
Namens gepensioneerden	Jan Bredewold, secretaris

Henk van Gorkum is in 2023 herbenoemd als VO lid namens de (gewezen) deelnemers. Zijn nieuwe termijn vangt aan op 1 juli 2023.

Gedurende het verslagjaar zijn vaardigheden en kennis geactualiseerd door kennisname van de publicaties van de Pensioenfederatie, het bijwonen van seminars en de vergaderingen met het bestuur, waarin ook gastsprekers optreden. Toch bestond behoefte aan het expliciet vaststellen van kennis en vaardigheden binnen het VO, waartoe op 21 april 2023 een VO-vergadering werd belegd met slechts dit thema als onderwerp. Het heeft het VO gesterkt in zijn mening dat in de huidige samenstelling ruim voldoende expertise per deelgebied bestaat bij een of meer leden om de rol van het VO naar behoren te kunnen vervullen.

Schiphol, 22 juni 2023

Namens het VO,

Michiel Reijnoudt, voorzitter

Reactie van het bestuur op het verslag Verantwoordingsorgaan

Het bestuur bedankt de leden van het verantwoordingsorgaan (VO) voor hun inzet en toewijding en de prettige samenwerking in het afgelopen jaar.

Het afgelopen jaar sprak het bestuur periodiek met het VO over de ontwikkeling van de financiële positie van SPCN. Ook heeft het bestuur het VO betrokken bij de uitwerking en afronding van het ALM-traject. Het bestuur heeft het VO verder regelmatig bijgepraat over de ontwikkelingen met betrekking tot de toekomst van het pensioenfonds. Het bestuur ervaart het contact met het VO als zeer positief. Het bestuur heeft er vertrouwen in dat deze goede en effectieve samenwerking ook in de toekomst op dezelfde wijze wordt voortgezet. Bij de verschillende contactmomenten tussen het bestuur en het VO heeft ook het VO zijn waardering voor de samenwerking met het bestuur uitgesproken. Er is sprake van wederzijds vertrouwen en de informatievoorziening vanuit het bestuur naar het VO is passend en volledig.

Het bestuur stelt het positieve oordeel van het VO en de argumentatie daarbij zeer op prijs. Het bestuur kijkt uit naar de voortzetting van de prettige samenwerking met het VO.

4. VERSLAG INTERN TOEZICHT

Alhoewel er ook voor 2018 al een aantal professionaliseringsslagen gemaakt waren, heeft met de invoering van het omgekeerd gemengd bestuursmodel in dat jaar het fonds de huidige bestuursvorm gekregen. Dit was nodig simpelweg omdat alle stakeholders inclusief de toezichthouders hierom vroegen. Waar in het verleden kon worden volstaan met een pensioenfondsbestuur bestaande uit louter Citibank medewerkers, is dit heden ten dage niet meer voorstelbaar.

Daar waar bij de invoering van dit nieuwe governance model de nodige scepsis bestond bij diverse partijen, heeft het in de praktijk altijd op goede en plezierige wijze gefunctioneerd en dat heeft het ook het afgelopen jaar weer gedaan.

De samenwerking tussen de Uitvoerend Bestuurders, de Niet-Uitvoerend Bestuurders en alle overige aan het fonds verbonden personen is prettig, professioneel en toekomstbestendig. Ook mag hier de positieve bijdrage van het bureau dat de bestuursondersteuning op zich neemt niet onvermeld blijven. De communicatie tussen betrokkenen is respectvol, open, transparant en verloopt uitstekend.

Het bovenstaande is met name relevant in het licht van het Pensioenakkoord en de grote mate van verandering die dit met zich mee zou kunnen brengen voor dit fonds.

Het afgelopen jaar heeft het intern toezicht zich, net als in andere jaren, gericht op:

- het opvolgen van de bevindingen en aanbevelingen uit afgelopen jaren
- de gedefinieerde aandachtsgebieden voor intern toezicht
- het beoordelen van de organisatie van het pensioenfonds ten aanzien van de Code Pensioenfonds

Het Intern Toezicht concludeert dat de organisatie van Stichting Pensioenfonds Citigroup Nederland in 2022 uitstekend gefunctioneerd heeft en robuust is. Alle geledingen binnen de organisatie functioneren goed en werken prima samen. Evenwichtige belangenbehartiging wordt in alle geledingen en in alle acties nagestreefd. De interne risicobeheersing is uitstekend op orde.

De Code Pensioenfonds wordt bij alle activiteiten en besluiten als leidraad gebruikt. Daarnaast heeft het intern toezicht de normen zoals opgesteld door de Vereniging van intern toezichthouders pensioensectoren en de Code Pensioenfonds bij haar werkzaamheden betrokken.

Naar aanleiding van de werkzaamheden zijn aan de Uitvoerend Bestuurders een tweetal aanbevelingen gedaan. Deze aanbevelingen hadden betrekking op het tijdig evalueren van de uitbestedingspartijen en het doorlopend actueel houden van de website van het pensioenfonds.

Het komende jaar zal wederom in het teken staan van het Pensioenakkoord en Cybersecurity.

Wij bedanken de Uitvoerend Bestuurders en de Bestuursondersteuner voor al het goede werk en de uitstekende samenwerking van het afgelopen jaar.

Reactie van het bestuur op het verslag van intern toezicht

Het bestuur dankt het intern toezicht en de auditcommissie voor de inspanningen en voor het werk dat het intern toezicht het afgelopen jaar heeft verricht. Het bestuur is verheugd over het feit dat het intern toezicht positief is over het functioneren van het bestuur en de organisatie in het geheel, de wijze waarop de belangen van alle geledingen worden behartigd, het beleid van het bestuur en de uitvoering daarvan en de goede interne risicobeheersing. Het bestuur wil het intern toezicht daarnaast bedanken voor de inspanningen en het bijstaan van het bestuur bij het IT-traject dat in 2022 is doorlopen. Het bestuur is zeer positief over de dynamiek tussen de uitvoerend bestuurders en niet-uitvoerend bestuurder enerzijds, en het intern toezicht anderzijds. De taakverdeling tussen het bestuur en het intern toezicht is helder en er is sprake van een goede overleg- en rapportagestructuur. Het bestuur hecht hier grote waarde aan, mede met het oog op de komst van de Wtp en de mogelijke grote veranderingen die dit met zich mee kan brengen voor het fonds.

Het bestuur neemt de bevindingen en aandachtspunten mee in de werkzaamheden in 2023 en koppelt hierover op gepaste wijze terug aan het intern toezicht.

5. JAARREKENING 2022

Balans

Staat van baten en lasten

Kasstroomoverzicht

Algemene toelichting

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Grondslagen voor bepaling resultaat

Toelichting balans

Risicobeheer en derivaten

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Toelichting staat van baten en lasten

Balans

(na bestemming van het saldo van baten en lasten) **31-12-2022** **31-12-2021**
 (bedragen in duizenden €)

ACTIVA

Beleggingen				
Aandelen	(1)	33.973	52.506	
Vastrentende waarden	(2)	73.558	96.961	
Vorderingen	(3)	<u>402</u>	<u>215</u>	
		107.933		149.682
Herverzekerde pensioenverplichtingen	(4)	3		12
Vorderingen en overlopende activa	(5)	-		-
Overige activa	(6)	214		144
		<u>108.150</u>	<u>149.838</u>	

PASSIVA

Algemene reserve	(7)	19.850		32.433
Technische voorzieningen	(8)			
Voorziening pensioenverplichtingen		87.938	116.911	
Herverzekerde VPV		<u>3</u>	<u>12</u>	
		87.941		116.923
Kortlopende schulden	(9)			
Pensioenpremie		77	228	
Overige schulden		<u>282</u>	<u>254</u>	
		359		482
		<u>108.150</u>	<u>149.838</u>	

PENSIOENVERMOGEN

	31-12-2022	31-12-2021
Balanstotaal	108.150	149.838
Kortlopende schulden	<u>-359</u>	<u>-482</u>
Pensioenvermogen	<u>107.791</u>	<u>149.356</u>
Nominale dekkingsgraad (in %)	122,6%	127,7%

Staat van baten en lasten over het boekjaar

(bedragen in duizenden €)

		2022	2021
Baten			
Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds	(10)	-38.692	1.259
Premiebijdragen van werkgevers en werknemers	(11)	1.453	2.001
		37.239	3.260
Lasten			
Pensioenuitkeringen	(12)	3.308	3.026
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	(13)	991	829
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen:			
• Pensioenopbouw		330	381
• Indexering en overige toeslagen		5.882	723
• Rentetoevoeging		-583	-676
• Onttrekking voor uitkeringen en kosten		-3.319	-3.028
• Wijziging door overdracht van rechten		-	-17
• Wijziging marktrente		-34.134	-8.365
• Wijziging actuariële uitgangspunten		2.259	-
• Overige mutaties		592	-1.234
		-28.973	-12.216
Herverzekeringen	(14)	19	13
Saldo overdracht van rechten	(15)	-	16
		-24.655	-8.332
Saldo van baten en lasten		-12.583	11.592
Resultaatbestemming			
Ten gunste van de algemene reserves		-	11.592
Ten laste van de algemene reserves		-12.583	-
		-12.583	11.592

Kasstroomoverzicht

(bedragen in duizenden €)

	2022 EUR	2021 EUR
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premies (inclusief toeslagverlening)	1.302	2.078
Betaalde pensioenuitkeringen	-3.290	-2.951
Ontvangen uitkeringen van herverzekeraars	10	10
Betaalde premies herverzekering	-29	-22
Saldo in- uitgaande waardeoverdrachten	-15	0
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-957	-850
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten	-2.979	-1.735
	-----	-----
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Verkopen en aflossingen van beleggingen	33.894	12.509
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	-10.905	-1.300
Aankopen en verstrekkingen van beleggingen	-19.992	-10.764
Betaalde kosten van vermogensbeheer	26	53
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten	3.023	498
	-----	-----
Mutatie geldmiddelen	44	-1.237
Stand liquide middelen per 1 januari	178	1.415
Stand liquide middelen per 31 december	222	178
	=====	=====
Specificatie liquide middelen		
Rekening courant ABN AMRO bank	214	144
Rekening courant Citibank (mandaat AIM)	8	34
Totaal liquide middelen	222	178
	=====	=====

Algemene toelichting

1.1 Inleiding

De Stichting Pensioenfonds Citigroup Nederland (SPCN) is op 1 juni 1966 opgericht en statutair gevestigd in Amsterdam. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41200895. SPCN heeft als doel het verlenen of doen verlenen van pensioen en/of andere uitkeringen aan werknemers of gewezen werknemers van de aangesloten ondernemingen, hun nagelaten betrekkingen en belanghebbenden volgens bij een of meer pensioenreglementen vast te stellen regels.

1.2 Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en met in achtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Alle bedragen zijn vermeld in duizenden euro's, tenzij anders is vermeld. De euro is de functionele valuta.

De jaarrekening is opgesteld na bestemming van het saldo van baten en lasten.

Het bestuur heeft op 20 juni 2023 de jaarrekening vastgesteld.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

2.1 Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen het pensioenfonds toebehoren en de waarde van deze voordelen betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

2.2 Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

2.3 Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het bestuur zich oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Schattingen en veronderstellingen worden gebruikt bij het vaststellen van de waardering van de beleggingen en de voorziening pensioenverplichting van het pensioenfonds.

2.4 Schattingswijzigingen

In 2022 hebben zich de volgende schattingswijzigingen voorgedaan, welke betrekking hebben op de bepaling van de waarde van de voorziening pensioenverplichting:

- Partnerfrequenties en aanpassing leeftijdsverschil m/v
- Overlevingstafels; overgang naar Prognosetafel AG2022, startjaar 2023
- Wijziging correctiefactoren ervaringssterfte van oude factoren naar nieuwe factoren (op basis van het Aon Postcodemodel)
- Wijziging kostenopslag en opslag wezenpensioen

De impact op de voorziening pensioenverplichtingen van deze in 2022 verwerkte schattingswijzigingen staan hieronder opgenomen:

Gewijzigde actuariële grondslag	Resultaat
Partnerfrequenties en leeftijdsverschil m/v	-/- 913
Prognosetafel AG2022 en correctiefactoren ervaringssterfte	-/- 990
Wijziging kostenopslag en opslag wezenpensioen	-/- 356
Resultaat boekjaar op gewijzigde actuariële grondslagen	-/- 2.259

Het effect van deze wijzigingen op de dekkingsgraad was -/- 3,2%-punt.

2.5 Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

2.6 Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum. Alle valutakoersverschillen zijn verwerkt in de staat van baten en lasten.

2.7 Beleggingen voor risico pensioenfonds

Algemeen

De aankoopkosten van beleggingen worden verwerkt als onderdeel van de verkrijgingsprijs en worden als gevolg van de waardering op actuele waarde verwerkt. De verkoopkosten van de beleggingen worden in mindering gebracht op de verkoopopbrengst als onderdeel van de gerealiseerde waardeverandering.

Classificatie beleggingsfondsen:

De beleggingsfondsen worden onder de beleggingen geïnclassificeerd onder de rubriek waarin beoogd wordt te beleggen.

Bepaling marktwaarde beleggingsfondsen

De beleggingen in participaties van beleggingsfondsen worden gewaardeerd tegen marktwaarde, zijnde de intrinsieke waarde van de participatie. Deze waarde wordt elke dag dat de Nederlandse beurs open is vastgesteld. De beleggingsfondsen beleggen in aandelen, obligaties, derivaten, futures, vastgoed, grondstoffen en alternatieven, zoals hedge funds en private equity. De marktwaarde van deze onderliggende beleggingen vindt plaats tegen beurskoers of, bij gebrek daaraan, tegen taxatiewaarde aan de hand van het meest actuele jaarbericht of andere recente informatie.

Voor de onderliggende beleggingen die niet-beursgenoteerd zijn, wordt de waardering vastgesteld op basis van opgaven van een onafhankelijke derde of, indien niet voorhanden, op basis van interne modellen welke jaarlijks door de externe accountant van de beleggingsfondsen worden getoetst.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. De marktwaarde van niet-beursgenoteerde aandelen en participaties in beleggingsfondsen worden gewaardeerd op basis van opgaven van een onafhankelijke derde of, indien niet voorhanden, op basis van interne modellen. Indien geen betrouwbare schatting van de marktwaarde van de aandelen is te maken, worden aandelen gewaardeerd op kostprijs.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoersen. Indien vastrentende waarden of participaties in beleggingsinstellingen niet-beursgenoteerd zijn, vindt waardebepaling plaats op basis van de geschatte toekomstige netto kasstromen (rente en aflossingen) die uit de beleggingen zullen voortvloeien, contant gemaakt tegen de geldende marktrente en rekening houdend met het risicoprofiel (kredietrisico, oninbaarheid) en de looptijd.

Indien geen betrouwbare schatting van de marktwaarde van de vastrentende waarden is te maken, worden vastrentende waarden gewaardeerd op kostprijs.

Overige beleggingen

De overige beleggingen betreffen participaties in beleggingsinstellingen die niet in een beleggingscategorie zijn in te delen. Deze beleggingen zijn gewaardeerd tegen marktwaarde, zijnde de per balansdatum geldende beurskoers. De marktwaarde van niet-beursgenoteerde overige beleggingen wordt bepaald op basis van opgaven van een onafhankelijke derde of, indien niet voorhanden, op basis van interne modellen. Indien geen betrouwbare schatting van de marktwaarde van deze beleggingen is te maken, worden deze gewaardeerd op kostprijs.

Financiële instrumenten

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

2.8 Herverzekeringsdeel technische voorziening

De voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening is het saldo van de voorziening pensioenverplichtingen minus het deel dat door de herverzekeraar wordt gedragen.

Het aandeel van de herverzekeraar bestaat uit het herverzekerde ingegane WAO/WIA Excedent Pensioen.

2.9 Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking worden vorderingen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten) onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, indien sprake is van oninbaarheid.

2.10 Liquide middelen

De liquide middelen worden opgenomen tegen de nominale waarde. Onder de liquide middelen zijn opgenomen de banktegoeden. Liquide middelen uit hoofde van beleggingstransacties worden gepresenteerd onder de beleggingen.

2.11 Algemene reserve

De algemene reserve wordt bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle actiefposten en posten van het vreemd vermogen, inclusief de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen in de balans zijn opgenomen.

2.12 Voorziening pensioenverplichtingen

De voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds (VPV) wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum voorwaardelijke pensioenverplichtingen. Voorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de marktrente, waarvoor de actuele rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door DNB wordt gebruikt.

Bij de berekening van de VPV is uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken, waarbij de stand van de salarissen per 1 januari 2022 als basis dient.

Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of over de opgebouwde pensioenaanspraken toeslagen kunnen worden gegeven. Alle per balansdatum bestaande toeslagbesluiten zijn in de berekening begrepen.

Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van de bereikbare aanspraken waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid.

Herverzekeringsdeel technische voorziening

Uitgaande herverzekeringspremies worden verantwoord in de periode waarop de herverzekering betrekking heeft.

Vorderingen uit herverzekeringscontracten op risicobasis worden verantwoord op het moment dat de verzekerde gebeurtenis zich voordoet. Bij de waardering worden de herverzekerde uitkeringen contant gemaakt tegen de rentetermijnstructuur, onder toepassing van de actuariële grondslagen van het pensioenfonds. Vorderingen uit herverzekeringscontracten die classificeren als garantiecontracten worden gelijkgesteld aan de hiertegenover staande voorziening voor pensioenverplichtingen.

Vorderingen uit herverzekeringscontracten die classificeren als kapitaalcontracten worden gewaardeerd voor de waarde van het verzekerde risico op basis van de grondslagen van het contract (Indien sprake is van een separaat depot is deze waarde de 'restwaarde'). Bij de waardering van de vorderingen wordt rekening gehouden met de kredietwaardigheid van de herverzekeraar.

2.13 Actuariële grondslagen en veronderstellingen

Voor de waardering van de technische voorzieningen (TV) wordt uitgegaan van de volgende veronderstellingen:

Overlevingstafels:	Prognosetafel AG2022, startjaar 2023
Leeftijdverschil:	Er wordt met een vast leeftijdsverschil gerekend, waarbij wordt verondersteld dat een mannelijke verzekerde vier jaar ouder is dan een vrouwelijke partner. Een vrouwelijke verzekerde heeft altijd een drie jaar oudere mannelijke partner.
Leeftijdsvaststelling	De leeftijd per de berekeningsdatum wordt vastgesteld op basis van de werkelijke leeftijd.
Correctiefactoren:	Er worden leeftijd- en geslachtsafhankelijke tabellen toegepast.
Intrest:	Rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door DNB, rekening houdende met de verwachte uitkeringen op basis van de opgebouwde pensioenaanspraken en ingegane rechten.
Kostenvoorziening:	Ter dekking van excassokosten van ingegane pensioenen is in de VPV een opslag van 4,0% opgenomen (2021: 3,5%).
Partnerfrequentie:	Voor alle (gewezen) deelnemers, met uitzondering van de (gewezen) deelnemers waarvan de pensioenuitkering is ingegaan, wordt voor de berekening van de voorziening voor het partnerpensioen uitgegaan van de partnerfrequenties conform de tabel CBS 20022 partnerfrequenties (niet-alleenstaande-huishoudens in % van totaal aantal mannen respectievelijk vrouwen). Voor al het uitruilbare partnerpensioen en het niet-uitruilbare partnerpensioen van de 1991 groep wordt op de pensioendatum uitgegaan van een partnerfrequentie van 100%. Voor het niet-uitruilbare partnerpensioen van de niet-1991 groep wordt op de pensioendatum uitgegaan van een partnerfrequentie van 80% voor mannen en 71% voor vrouwen. Voor pensioengerechtigden met een ouderdomspensioen wordt alleen een voorziening voor partnerpensioen berekend, indien en zolang zij gehuwd zijn of een partner hebben (bepaalde partner systeem).

Voorts wordt verondersteld dat de partner van een mannelijke (gewezen) deelnemer of gepensioneerd een vrouw is en dat de partner van een vrouwelijke (gewezen) deelnemer of gepensioneerd een man is.

Arbeidsongeschiktheid: Voor arbeidsongeschikte deelnemers voor wie de pensioenopbouw zonder verdere betaling van bijdragen door de werkgever aan het pensioenfonds wordt voortgezet, wordt de VPV gelijkgesteld aan de contante waarde van de in totaal te bereiken aanspraken.

Wezenpensioen: Voor latent wezenpensioen wordt een voorziening getroffen ter grootte van 2% van het latent partnerpensioen van deelnemers en gewezen deelnemers. Bij een ingegaan wezenpensioen wordt voor wezen jonger dan 18 jaar aangenomen dat het wezenpensioen voortduurt tot de 18-jarige leeftijd; voor wezen van 18 jaar of ouder wordt aangenomen dat het wezenpensioen voortduurt tot de 23-jarige leeftijd.

Uitbetalingswijze: Alle pensioenen worden continu betaalbaar verondersteld.

Voor de overige gebezigde methode en overige verzekeringstechnische grondslagen ter vaststelling van de TV wordt verwezen naar de ABTN van het pensioenfonds, welke op de website van het pensioenfonds te vinden is.

2.14 Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

2.15 Dekkingsgraden

De (nominale) dekkingsgraad van het pensioenfonds wordt berekend door op balansdatum het balanstotaal minus de kortlopende schulden te delen op de technische voorzieningen zoals opgenomen in de balans.

Bij het berekenen van de reële dekkingsgraad van het pensioenfonds wordt ten behoeve van deze berekening de voorziening pensioenverplichtingen herrekend, rekening houdend met de verwachte stijging van de prijzen.

De beleidsdekkingsgraad van een pensioenfonds is de gemiddelde dekkingsgraad van de 12 maanden voorafgaand aan het moment van vaststelling.

Grondslagen voor bepaling resultaat

3.1 Verantwoording van baten en lasten

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een

actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen.

Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post 'nog af te wikkelen transacties'. Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

3.2 Beleggingsresultaten risico pensioenfonds

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen en valutaresultaten. Indirecte beleggingsresultaten zijn toegerekend in de periode waarop ze betrekking hebben.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten wordt in dit verband verstaan rentebaten en -lasten, dividenden en soortgelijke opbrengsten. Dividend wordt op het moment van betaalbaarstelling verantwoord.

Kosten toegerekend aan beleggingen

De kosten toegerekend aan beleggingen betreffen zowel expliciete kosten die de vermogensbeheerder berekend over het gemiddeld belegd vermogen als kosten die binnen de beleggingsfondsen in rekening worden gebracht. De laatste categorie is verwerkt in het rendement en wordt niet apart vermeld in het jaarverslag. Dit boekjaar zijn diverse rebates ontvangen, welke ondergebracht zijn binnen de kosten vermogensbeheer.

3.3 Premiebijdragen

Onder premiebijdragen van werkgevers en werknemers wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen onder aftrek van eventuele kortingen.

3.4 Saldo overdrachten van rechten

De post saldo overdracht van rechten bevat het saldo van bedragen uit hoofde van overgenomen dan wel overgedragen pensioenverplichtingen.

3.5 Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

3.6 Herverzekeringen

Het uit de pensioenverplichtingen voortvloeiende risico van overlijden c.q. invaliditeit met betrekking tot actieve deelnemers in het pensioenfonds is herverzekerd in de vorm van risicokapitaal c.q. rente.

Herverzekeringspremies worden verantwoord in de periode waarop de herverzekering betrekking heeft.

3.7 Pensioenuitvoerings- en administratiekosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

3.8 Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuarieel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

Indexering en overige toeslagen

Op grond van RJ 610.251 en 610.252 dienen bij de berekening van de pensioenverplichtingen aanspraken en rechten te worden gewaardeerd naar het niveau dat zij op balansdatum hebben. Dit houdt in:

1. dat uit een besluit tot toeslag genomen na de balansdatum op balansdatum geen verplichting voortvloeit;
2. dat financiële verplichtingen voortvloeiende uit besluiten die voor balansdatum zijn genomen worden verantwoord (ook al wordt de toezegging pas in het volgend boekjaar verwerkt); en
3. dat per balansdatum onvoorwaardelijke verplichtingen voortvloeiend uit het voldoen aan ex ante-conditions, die niet aan een bestuursbesluit onderhevig zijn, worden opgenomen.

Voor alle premievrije aanspraken en rechten van de actieve, gewezen en pensioengerechtigde deelnemers geldt een extra toezegging van de werkgever (vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst). Die toezegging komt erop neer dat, indien het pensioenfonds niet in staat is om de volledige CPI-toeslag uit eigen middelen toe te kennen, de werkgever mogelijk een aanvullende koopsom beschikbaar zal stellen om een aanvullende toeslag in te kopen.

Het bestuur heeft begin 2022 besloten om uit de financiële middelen van het pensioenfonds geen toeslag (conform de bepalingen van toekomst bestendig indexeren) toe te kennen. Conform de afspraken tussen het pensioenfonds en de werkgever heeft het pensioenfonds wel een aanvullende toeslag op de premievrije pensioenen toegekend. Voor de 1991 groep betrof de aanvullende toeslag 0,57%. Tezamen met de toeslag op basis van toekomstbestendig indexeren komt dit overeen met een totale toeslag gelijk aan 100% van de stijging van de CPI (5,71%).

Voor de niet-1991 groep is geen aanvullende toeslag toegekend omdat meer dan 50% van de stijging van de CPI (5,71%) is toegekend uit de fondsmiddelen.

De totale koopsom voor de aanvullende toeslagen (€ 197.000) is door de werkgever voldaan.

Teneinde te voldoen aan de eisen met betrekking tot pensioenopbouw boven de € 100.000,- (grens 2015) zijn de opgebouwde aanspraken tot deze grens uitgerekend als een surplus van opgebouwde rechten met het karakter van een uitgestelde pensioenaanspraak (die ingaat op de pensioendatum). Deze pensioenaanspraak wordt hetzelfde behandeld zoals de aanspraken voor gewezen deelnemers die niet deelnemen aan pensioenreglement 1991.

Het toeslagbeleid is voorwaardelijk en gebaseerd op voldoende solvabiliteit (dekkingsgraad). Bij onvoldoende solvabele dekking van de pensioenverplichtingen is er geen of geen volledig recht op toeslag.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen zijn opgerent met $-/-0,486\%$ (2021: $-/-0,533\%$), op basis van de éénjaarsrente op de interbancaire swapmarkt aan het begin van het verslagjaar.

Onttrekking voor uitkeringen en kosten

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de verwachte pensioenuitkeringen in de verslagperiode.

Toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de verwachte uitvoeringskosten in de verslagperiode.

Wijziging marktrente

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de nominale marktrente op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. De interesttoevoeging wordt tegen de rekenrente primo berekend over de beginstand en de mutaties gedurende het jaar.

4.1 Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is volgens de directe methode opgesteld. Alle ontvangsten en uitgaven worden hierbij als zodanig gepresenteerd. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en beleggingsactiviteiten.

Toelichting op de balans

(bedragen in duizenden €)

Beleggingen

	Aandelen	Vastrentende waarden	Overige vorderingen	Totaal
Stand per 1 januari 2021	51.119	98.147	-370	148.896
Aankopen	0	10.364	0	10.364
Verkopen/aflossingen	-8.176	-4.501	0	-12.677
Waardemutaties	9.563	-7.049	585	3.099
Stand per 31 december 2021	52.506	96.961	215	149.682
Aankopen	0	19.992	0	19.992
Verkopen/aflossingen	-9.732	-24.389	0	-34.121
Waardemutaties	-8.801	-19.006	187	-27.620
Stand per 31 december 2022	33.973	73.558	402	107.933

1. Aandelen

	31-12-2022	31-12-2021
Aandelenbeleggingsfondsen	33.973	52.506
	33.973	52.506

2. Vastrentende waarden

	31-12-2022	31-12-2021
Obligatiefondsen	47.445	61.562
Credit funds	26.113	35.399
	73.558	96.961

De post vastrentende waarden betreft voornamelijk de belegging in het MM Credit Index Fund, groot 26,1 miljoen (2021: 35,4 miljoen). De belegging in aandelen betreft de belegging in het AEAM World Equity Index Fund, groot 34,0 miljoen (2021: 52,5 miljoen). Een verdere onderverdeling m.b.t. de kredietwaardigheid van de vastrentende waarden is opgenomen in de hiernavolgende risicoparagraaf onder het onderdeel kredietrisico.

3. Overige vorderingen

	31-12-2022	31-12-2021
Af te wikkelen beleggingstransactie	394	168
Te vorderen rebate fee Aegon	0	13
Liquide middelen	8	34
	402	215

De onder de beleggingen voor risico fonds opgenomen liquide middelen betreft het rekening courant saldo op de beleggingsrekening van het pensioenfonds bij Citibank. Deze liquide middelen staan ter beschikking aan het pensioenfonds voor de afwikkeling van beleggingstransacties binnen het mandaat van Aegon.

Securities lending

Er vindt securities lending plaats binnen de beleggingsfondsen. Het bestuur acht het risico hiervan acceptabel en de van AIM ontvangen informatie met betrekking tot de tegenpartijrisico's geeft geen verdere aanleiding tot maatregelen. Per kwartaal ontvangt het bestuur een verslag van AIM over de waardeontwikkeling van de beleggingen. Ultimo boekjaar 2022 is het bedrag aan uitstaande securities lending 9.063 mio (2021: 8.663 mio). Als onderpand is een bedrag van 9.337 mio ontvangen. Als onderpand wordt cash en OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) staatsobligaties met een minimale AA rating en Japanse staatsobligaties geaccepteerd. Incidenteel worden ook obligaties die zijn uitgegeven door instanties met een expliciete staatsgarantie geaccepteerd als onderpand.

Methodiek bepaling marktwaarde

Schattingen van de actuele waarde zijn een momentopname, gebaseerd op marktomstandigheden en de beschikbare informatie over het financiële instrument. Deze schattingen zijn van nature subjectief en bevatten onzekerheden en een significante oordeelsvorming (bijvoorbeeld rentestand, volatiliteit, schatting van kasstromen, etc.) en kunnen daarom niet met precisie worden vastgesteld.

Op basis van deze verscheidenheid en gradaties in waarderingsmethoden dienen de beleggingen te worden ingedeeld naar drie verschillende waarderingsniveaus:

- Niveau 1: De waarde van de belegging is gebaseerd op direct waarneembare marktnoteringen van identieke beleggingen in een actieve markt.
- Niveau 2: Actuele waarde wordt vastgesteld aan de hand van waarderingsmodellen waarin gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata.
- Niveau 3: De waarde wordt vastgesteld met waarderingsmodellen waarin geen gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata.

Op basis van deze indeling kan de beleggingsportefeuille (excl. liquide middelen) als volgt worden samengevat:

Per 31 december 2022	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
	EUR	EUR	EUR	EUR
Aandelen	-	33.973	-	33.973
Vastrentende waarden	-	73.558	-	73.558
	-	107.531	-	107.531

Per 31 december 2021	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
	EUR	EUR	EUR	EUR
Aandelen	-	52.506	-	52.506
Vastrentende waarden	-	96.961	-	96.961
	-	149.467	-	149.467

4. Herverzekerde pensioenverplichtingen**31-12-2022****31-12-2021**

Ingegane herverzekerde uitkeringen

312**5. Overige activa**

Liquide middelen

214144

Onder de liquide middelen worden opgenomen die kasmiddelen en tegoeden op bankrekeningen die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn.

(bedragen in duizenden €)

Passiva**6. Algemene reserve**

Stand per 1 januari 2021	20.841
Bestemming saldo van baten en lasten	11.592
Stand per 31 december 2021	32.433
Bestemming saldo van baten en lasten	-12.583
Stand per 31 december 2022	19.850

	31-12-2022	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2021
	EUR	% van TV	EUR	% van TV
Aanwezig eigen vermogen	19.850	22,6%	32.433	27,7%
Minimaal vereist eigen vermogen	3.525	4,0%	4.685	4,0%
Vereist eigen vermogen	12.846	14,6%	18.737	16,0%

Dekkings- en reservepositie ultimo	2022	2021
Beleidsdekkingsgraad	124,0%	122,8%
Af: Minimaal vereist vermogen	104,0%	104,0%
Dekkingspositie	20,0%	18,8%
Af: Vereist eigen vermogen (exclusief minimaal vereist eigen vermogen)	10,6%	12,0%
Reservepositie	9,4%	6,8%
Toetswaarde solvabiliteit	13.693	20.474
Vereist eigen vermogen in evenwichtssituatie ¹	12.846	18.737

¹ Zie voor een verdere specificatie van dit bedrag in de eerstvolgende tabel

Het vereist eigen vermogen wordt vastgesteld op basis van een in het FTK gestelde standaardformule en de benodigde buffers per risicotype conform de onderstaande tabel.

Op basis van wet- en regelgeving dient het pensioenfonds ultimo 2022 een beleidsdekkingsgraad te hebben van minimaal 114,6%. Ultimo 2022 werd een beleidsdekkingsgraad op basis van deze principes gerealiseerd van 124,0% en is er sprake van een reserveoverschot.

(bedragen in duizenden €)

Vereist eigen vermogen		
Per risico benodigde buffer		
Risico	31-12-2022	31-12-2021
Renterisico	2.228	668
Risico zakelijke waarden	8.638	13.055
Valutarisico	1.008	1.543
Commodities risico (grondstoffenrisico)	-	-
Kredietrisico	3.969	7.099
Verzekeringstechnische risico's	3.453	4.897
Liquiditeitsrisico	-	-
Concentratierisico	-	-
Operationeel risico	-	-
Actief beheer risico	-	-
Totaal	19.296	27.262
Af: Diversificatie-effect	-6.450	-8.525
Totaal vereiste solvabiliteitsbuffer	12.846	18.737

Risico's zijn berekend op basis van de strategische beleggingsmix ultimo van het jaar en op basis van een evenwichtssituatie. Een onderverdeling van de strategische beleggingen per beleggingscategorie staat opgenomen op pagina 31.

8. Voorziening Pensioenverplichtingen

Het mutatieoverzicht voor de voorziening pensioenverplichtingen is als volgt:

(bedragen in duizenden €)

	2022	2021
VPV eigen rekening primo boekjaar	116.911	129.127
Pensioenopbouw	330	381
Indexering en overige toeslagen	5.882	723
Rentetoevoeging	-583	-676
Onttrekking voor uitkeringen en kosten	-3.319	-3.134
Wijziging door overdracht van rechten	0	-17
Wijziging marktrente	-34.134	-8.365
Wijziging actuariële uitgangspunten	2.259	-
Overige mutaties	592	-1.128
VPV eigen rekening ultimo boekjaar	87.938	116.911
Aandeel herverzekeraar in technische voorziening	3	12
Voorziening pensioenverplichtingen per 31 december	87.941	116.923

Wijziging door overdracht van rechten

Er is in 2022 geen waardeoverdracht betaald (2021: 17).

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente. Ultimo 2022 kwam de rentetermijnstructuur ongeveer overeen met een gemiddelde rekenrente van 0,49% (2021: 0,54%).

Wijziging actuariële uitgangspunten

In 2022 hebben zich de volgende wijzigingen voorgedaan:

- Overlevingstafels; overgang naar Prognosetafel AG2022, startjaar 2023
- Partnerfrequenties en aanpassing leeftijdsverschil m/v
- Wijziging correctiefactoren ervaringssterfte van oude factoren naar nieuwe factoren (op basis van het Aon Postcodemodel)
- Wijziging kostenopslag en opslag wezenpensioen

De impact op de voorziening pensioenverplichtingen van deze in 2022 verwerkte schattingswijzigingen staan hieronder opgenomen:

Gewijzigde actuariële grondslag	Resultaat
Wijziging overlevingstafel en ervaringssterfte	-/- 990
Wijziging partnerfrequenties en leeftijdsverschil m/v	-/- 913
Wijziging kostenopslag en opslag wezenpensioen	-/- 356
Totaal	-/- 2.259

Het effect van deze wijzigingen op de dekkingsgraad ultimo 2022 was -/- 3,2%-punt.

Overige mutaties

De post overige mutaties van 592 bestaat voornamelijk uit het resultaat uit kanssystemen van 618. Het restant van -26 betreft overige mutaties en correcties.

Technische voorzieningen voor risico fonds

(bedragen in duizenden €)

	Per 31-12-2022		Per 31-12-2021	
	Aantal verzekerden	Bedrag voorziening	Aantal verzekerden	Bedrag voorziening
Actieven	4	4.744	6	12.228
Gewezen deelnemers	164	29.845	169	49.643
Pensioengerechtigden	165	49.967	159	51.086
Voorziening (ingegaan) arbeidsongeschikten		3		12
Kostenvoorziening		3.382		3.954
Totale voorziening	333	87.941	334	116.923
Aandeel herverzekeraar in voorziening		-3		-12
Totale voorziening voor risico pensioenfonds		87.938		116.911

9. Kortlopende schulden

	31-12-2022	31-12-2021
Pensioenpremie		
Afrekening pensioenpremie werkgever	77	228

Overige schulden

Saldo niet opgeëiste pensioenen	25	25
Vooruitontvangen uitkering herverzekering	10	10
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	247	219
	282	254

De looptijd van de schulden, met uitzondering van de niet opgeëiste pensioenen, is korter dan 1 jaar.

Risicobeheer en derivaten

Algemeen

Het pensioenfonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het pensioenfonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit (het beschikken over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen) op basis van een marktwaarde van de reële pensioenverplichtingen. Het bestuur ontvangt jaarlijks een risicorapportage waarin de risico's worden gerapporteerd, die als gering en door de beheersmaatregelen als beperkt risico zijn vastgesteld. Bij de benadering van deze risico's is uitgegaan van het FIRM-model zoals dit door DNB wordt gepubliceerd bij de uitvoering van hun toezichtstaken.

Er zijn geen alternatieve beleggingen, zodat daarvoor ook geen risico bestaat. Er wordt door het pensioenfonds niet direct belegd in derivaten. Binnen de beleggingsfondsen waarin het pensioenfonds belegt, wordt er in beperkte mate gebruik gemaakt van derivaten, dit met uitzondering van het SLM-fonds.

Renterisico

Definitie matching-/renterisico

Het risico als gevolg van het niet gematcht zijn van activa en passiva (inclusief off-balance posten) dan wel inkomsten en uitgaven in termen van rentevoet, rentetypische looptijden, basisvaluta, liquiditeit typische looptijden en gevoeligheid voor ontwikkeling in prijspeil.

Beheersing:

Het bestuur heeft zich als doel gesteld om het renterisico strategisch voor 75% af te dekken.

De beoogde renteafdekking bedraagt 75%, gebaseerd op de rentegevoeligheid van de pensioenaanspraken ten opzichte van de marktrente

De feitelijke renteafdekking ultimo 2022 bedraagt 76% (2021: 75%).

De rentestand is nog altijd laag ondanks inflatoire overheidsbestedingen. De keerzijde van een te grote renteafdekking van het renterisico is echter een beperkte mogelijkheid om overrendement te genereren om inflatie te kunnen compenseren. De maatstaf voor het meten van rentegevoeligheid is de modified duration.

	31-12-2022	31-12-2021
Modified duration van de vastrentende waarden (excl. derivaten)	6,2	7,0
Modified duration van de vastrentende waarden (incl. derivaten)	14,6	18,6
Modified duration van de (nominale) pensioenverplichtingen	16,4	18,6

Valutarisico

Definitie valutarisico:

Het risico als gevolg van het fluctueren van Euro ten opzichte van andere valuta. Vooral het risico van appreciatie van de Euro, die de waarde van beleggingen in andere valuta in waarde doet verminderen.

Beheersing:

Valuta (x € 1.000)	2022	% Totaal	2021	% Totaal
Euro	93.234	91,7%	139.736	92,6%
Canadese dollar	914	0,9%	1.035	0,7%
Zwitserse frank	948	0,9%	1.368	0,9%
Hong Kong dollar	1.219	1,2%	1.421	0,9%
Amerikaanse dollar	1.692	1,7%	1.726	1,1%
Australische dollar	664	0,6%	941	0,6%
Overige valuta	3.036	3,0%	5.417	3,2%
Totaal Vermogen	101.707	100,0%	151.644	100,0%

Bron: Aegon RJ610 jaarrapportage

Voor derivaten zoals commodity swaps/futures en de total return swap wordt rekening gehouden met de exposure waarde in plaats van marktwaarde.

Beleggingsrisico

Het voornaamste risico waarmee het pensioenfonds wordt geconfronteerd ligt in het beleggingsbeleid.

De ALM-studie die in 2021 is gestart, werd in januari 2022 afgerond. In de vergadering van februari 2022 heeft het bestuur besloten om het risico in de strategische beleggingsportefeuille terug te brengen. Dit heeft geresulteerd in het aanpassen van de portefeuille door de allocatie naar de returnportefeuille te verlagen van 45% naar 35%. De allocatie naar de matchingportefeuille is verhoogd van 55% naar 65%.

Het beheer is uitbesteed aan AIM, waarbij het bestuur het kader heeft aangegeven waarbinnen de beheerder zijn opdracht tot vermogensbeheer uitvoert. Van AIM is een verklaring ISAE 3402 type II ontvangen. Deze is door het bestuur beoordeeld. Er waren geen bevindingen die nadere aandacht vereisen.

Het bestuur heeft een gedetailleerde beoordeling door AIM van de risico's ontvangen met een kredietwaardigheidsbeoordeling per beleggingsobject. Er zijn bij de beoordeling geen risico's vastgesteld, die aanleiding gaven om het beleggingsbeleid aan te passen.

Inflatierisico

Het pensioenfonds realiseert zich dat het inflatierisico een belangrijk risico is voor het pensioenfonds. De huidige beleggingsproducten kunnen het Nederlandse inflatierisico niet voldoende matchen. Door spreiding in de beleggingsportefeuille aan te brengen, probeert het bestuur dit risico zo goed mogelijk te mitigeren. Een langdurig hoge inflatie heeft nadrukkelijk onderdeel uitgemaakt van de scenario's die zijn doorgerekend in de ALM studie.

Het bestuur heeft een beoordeling van de risico's vastgelegd. Uit de beoordeling zijn geen zaken naar voren gekomen die aanleiding geven om het beleid aan te passen.

Marktrisico

Alle beleggingen zijn onderhevig aan marktrisico's.

Er vindt maandelijks een automatische rebalancing plaats indien de rente-afdekking buiten de afgesproken bandbreedtes komt. Verder vindt rebalancing plaats wanneer actuele waarden van de beleggingen buiten de afgesproken bandbreedtes komen.

De geografische onderverdeling van de portefeuille kan als volgt worden weergegeven:

Geografische verdeling (x € 1.000)	2022	%	2021	%
Nederland	6.808	6,3%	7.509	5,0%
Duitsland	22.505	20,9%	25.962	17,3%
Frankrijk	14.723	13,6%	22.306	14,9%
Verenigd Koninkrijk	3.119	2,9%	0	0,0%
Verenigde Staten	25.091	23,2%	46.866	31,3%
Overige landen	35.687	33,1%	47.026	31,5%
Totaal	107.933	100,0%	149.669	100,0%

Bron: Aegon RJ610 rapportage: De tien belangrijkste posities (en alle posities >2% van het balanstotaal) bedragen 79,3% van de totale portefeuille en hierdoor is de portefeuille blootgesteld aan een aanzienlijk concentratierisico.

De onderverdeling van de portefeuille per sector kan als volgt worden weergegeven:

Sector verdeling (x € 1.000)	2022	%	2021	%
Financiële Instellingen	15.815	14,7%	17.905	12,0%
Overheid	49.209	45,6%	54.932	36,7%
Informatietechnologie	7.727	7,2%	15.134	10,1%
Overige sectoren	35.182	32,5%	61.698	41,2%
Totaal	107.933	100,0%	149.669	100,0%

Bron: Aegon RJ610 rapportage: De sectoren met een percentage groter dan 10% zijn in bovenstaand overzicht separaat weergegeven.

Kredietrisico

Ten aanzien van de kredietwaardigheid van de debiteuren van de portefeuille kan het volgende overzicht worden gegeven:

(x € 1.000)	2022	2021
AAA	22.723	23.802
AA	20.446	22.563
A	7.893	9.781
BBB	15.223	22.366
Lager dan BBB	3.396	14.552
Geen ratings vastrentende waarden	38.252	56.605
Totaal	107.933	149.669

Bron: Aegon RJ610 jaarrapportage.

Toelichting in Aegon RJ610 jaarrapportage: Het totale kredietrisico wijkt af van de marktwaarde van de portefeuille als gevolg van het gebruik van kredietderivaten (Credit Default Swaps). Met kredietderivaten wordt het kredietrisico op een tegenpartij afgedekt. Of er kan juist extra kredietrisico op een tegenpartij worden genomen. Voor de berekening van het totale kredietrisico in bovenstaand overzicht is rekening gehouden met de onderliggende waarde (exposure waarde) van de kredietderivaten in plaats van de marktwaarde van deze derivaten. Hiermee wordt een beter inzicht gegeven in het totale kredietrisico van de portefeuille.

Concentratierisico

Per 31 december 2022 heeft het pensioenfonds een aantal emittenten in de portefeuille, die meer dan 2% bedragen van het balanstotaal. De onderverdeling van de emittenten die meer dan 2% van het balanstotaal bedragen, kunnen als volgt worden weergegeven:

(x € 1.000)	2022	% ¹	2021	% ¹
Duitsland	18.193	16,9%	19.320	12,9%
Frankrijk	12.720	11,8%	14.181	9,5%
Nederland	4.574	4,2%	4.640	3,1%
Overige emittenten ²	33.364	67,1%	111.528	74,5%
Totaal	107.933	100,0%	149.669	100,0%

Bron: Aegon RJ610 jaarrapportage

¹ De weergegeven percentages betreffen het aandeel van de betreffende emittent in de beleggingsportefeuille en betreft niet het percentage ten opzichte van het balanstotaal. Alleen de belangen van groter dan 2% zijn gepresenteerd.

² Het relatief hoge percentage bij 'Overige emittenten' wordt veroorzaakt door een brede diversificatie in beleggingen in diverse landen in samenhang met verschillende emittenten.

Binnen de beleggingsfondsen zelf wordt er dusdanig gespreid belegd dat hier geen sprake is van een concentratierisico.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor het pensioenfonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Door de belegging in courante beleggingsfondsen is dit risico nagenoeg afwezig.

Verzekeringstechnische risico's (actuariële risico's)

Het belangrijkste actuariële risico is het langlevenrisico (het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen).

De meest recente (2022) aanpassing van de overlevingstafels is in de verplichtingen verwerkt. Ultimo 2022 hanteert het pensioenfonds de Prognosetafel AG2022. Daarnaast heeft het pensioenfond de leeftijds- en geslachtsafhankelijke correctiefactoren geactualiseerd. Zie voor nadere toelichting de actuariële paragraaf.

Het pensioenfonds heeft het partner- en wezenpensioen op risicobasis herverzekerd bij een externe, onder toezicht van DNB staande verzekeringsmaatschappij. Bij deze verzekeringsmaatschappij is ook het arbeidsongeschiktheid- en overlijdensrisico herverzekerd.

Niet-financiële risico's

Ultimo 2022 zijn het omgevingsrisico, het operationeel risico en het juridisch risico de meest in het oog springende risico's. Maar ook deze risico's vallen binnen de risicobereidheid van het pensioenfonds, waardoor er geen aanvullende beheersmaatregelen benodigd zijn. Wel zal het pensioenfonds deze risico's goed monitoren om ervoor te zorgen dat vergroting van het risico tijdigesignaleerd wordt.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Langlopende contractuele verplichtingen

Het pensioenfonds heeft een uitbestedingsovereenkomst afgesloten met Dion Pensioen Services B.V. voor een periode van 5 jaar. De periode loopt van 1 januari 2019 tot en met 31 december 2023. De jaarvergoeding bedraagt 165 duizend euro inclusief btw en wordt per 1 januari van ieder jaar geïndexeerd. De totale vergoeding voor het resterende jaar bedraagt dus 165 duizend euro inclusief btw.

Bijstortingsverplichting Strategic Liability Matching Fund

Om het renterisico te mitigeren, belegt het pensioenfonds bij AIM onder andere in het AeAM Strategic Liability Matching Fund. Het fonds bestaat uit renteswaps die door verandering van de marktrente tot forse koersbewegingen van het fonds kunnen leiden. Het fonds kent ondergrenzen om te zorgen dat er voldoende onderpand beschikbaar is voor de renteswaps. Daarnaast geldt een bovengrens zodat het fonds niet een te groot deel gaat uitmaken van de beleggingsportefeuille. Bij het overschrijden van deze onder- of bovengrenzen, wordt er bijgestort respectievelijk afgeroomd. Bijstorting en afroaming worden afgewikkeld tegen beleggingen in staatsobligaties. Indien de koers van het Strategic Liability Matching Fund zich tussen de eindemaand ondergrens en de eindemaand bovengrens bevindt, vinden er geen afroamingen en / of bijstortingen plaats.

Gedurende 2022 hebben er 5 bijstortingen en 1 afroaming plaatsgevonden (in 2021: 1 bijstorting). Per 31 december 2022 bedraagt de koers 17.471 euro.

Verbonden partijen

Identiteit van verbonden partijen

De aangesloten werkgever, de leden van het verantwoordingsorgaan, het extern lid van de auditcommissie, bestuurders van de aangesloten werkgever, de bestuurders van het pensioenfonds en hun partners en kinderen zijn te kwalificeren als verbonden partijen.

Transacties met de werkgever

Inzake de uitvoeringsovereenkomst tussen het pensioenfonds en de aangesloten werkgever met betrekking tot de financiering van de aanspraken en de uitvoering van de pensioenregeling geldt dat de aangesloten werkgever zich jegens het pensioenfonds bij overeenkomst (de zogenaamde uitvoeringsovereenkomst) heeft verbonden tot het betalen van de verschuldigde pensioenpremie.

Transacties met (voormalige) bestuurders

De niet-uitvoerende bestuurders namens de geledingen ontvangen een onkostenvergoeding in de vorm van een vacatievergoeding voor hun werkzaamheden. Deze drie bestuurders nemen deel aan de pensioenregeling van het pensioenfonds op basis van voorwaarden in het pensioenreglement.

Er zijn drie externe bestuursleden aanwezig, deze ontvangen een vergoeding voor hun werkzaamheden. De vergoeding die de externe bestuursleden ontvangen en de vergoeding die de overige bestuursleden ontvangen zijn een marktconforme vergoeding voor hun werkzaamheden.

Transacties met (voormalige) leden van het verantwoordingsorgaan

De leden van het verantwoordingsorgaan ontvangen een onkostenvergoeding in de vorm van een vacatievergoeding voor hun werkzaamheden. De drie leden van het verantwoordingsorgaan nemen deel aan de pensioenregeling van het pensioenfonds op basis van voorwaarden in het pensioenreglement.

Transacties met lid van de auditcommissie en compliance officer

Het lid van de auditcommissie en de compliance officer ontvangen een marktconforme vaste vergoeding.

Transacties met sleutelfunctiehouder interne audit en functionaris gegevensbescherming

De sleutelfunctiehouder interne audit en functionaris gegevensbescherming ontvangen een marktconforme vergoeding op basis van bestede uren.

Transacties met sleutelfunctiehouder risicobeheer en sleutelfunctiehouder actuariel

De sleutelfunctiehouders risicobeheer en actuariel ontvangen een marktconforme vaste vergoeding. Wanneer sprake is van aanvullende werkzaamheden ten opzichte van de vooraf afgesproken werkzaamheden ontvangen zij een marktconforme vergoeding op basis van bestede uren.

Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch is er sprake van vorderingen op de hiervoor genoemde verbonden personen.

Verbonden partijen worden geïdentificeerd. Naast transacties met bovengenoemde partijen zijn er geen transacties geweest met verbonden partijen.

Toelichting staat van baten en lasten

(bedragen in duizenden €)

10. Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds

	Directe beleggings- opbrengsten	Indirecte beleggings- opbrengsten	Kosten vermogens- beheer*	Totaal
2022				
Type belegging:				
Aandelen	-	-8.802	-	-8.802
Vastrentende waarden	-10.903	-19.006	-	-29.909
Intrest liquide middelen	-1	-	-	-1
Overige kosten	-	-	-	-
Restitutie kosten vermogensbeheer	-	-	20	20
Totaal	-10.904	-27.808	20	-38.692
2021				
Type belegging:				
Aandelen	-	9.563	-	9.563
Vastrentende waarden	-1.293	-7.049	-	-8.342
Intrest liquide middelen	-3	-	-	-3
Overige kosten	-	-	-1	-1
Restitutie kosten vermogensbeheer	-	-	42	42
Totaal	-1.296	2.514	41	1.259

* De positieve post uit de vermogensbeheerkosten betreft een korting voor de kosten die door de vermogensbeheerder direct ten laste van de beleggingsfondsen is gebracht.

De transactiekosten zijn onderdeel van de aan- en verkoopkosten van beleggingen. Deze zijn onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten. Het totaal aan transactiekosten bedraagt 33 (2021: 13).

De performance gerelateerde kosten welke direct ten laste van de indirecte beleggingsopbrengsten zijn gebracht, bedraagt 0 (2021: 0).

Het aandeel van het pensioenfonds in de beheerkosten die door de vermogensbeheerder direct ten laste van het resultaat zijn gebracht, bedraagt 199 (2021: 309).

De indirecte beleggingsopbrengsten vastrentende waarden zijn inclusief -10.903 onttrekkingen/stortingen uit hoofde van Overlay-fondsen (2021: -1.293).

11. Premiebijdragen van werkgevers en werknemers

	2022	2021
Basispremie	1.256	1.164
Additionele premie werkgever *	197	837
Werknemersgedeelte	-	-
	1.453	2.001

* De additionele premie van de werkgever bestaat in 2022 volledig uit een door de werkgever betaalde koopsom voor een verhoging van 0,57% per 1 april 2022 van de 1991 groep. In 2021 bestond deze uit een door de werkgever betaalde koopsom voor een verhoging van 0,96% per 1 april 2021 van de 1991 groep en een verhoging van 0,48% voor de niet-1991 groep. Deze verhoging is in beide jaren gefinancierd door de werkgever.

Het bestuur doet de toetsing of de feitelijke premie voldoende is aan de hand van de kostendekkende premie van het boekjaar. In 2023 wordt met de werkgever afgerekend op basis van de kostendekkende premie over boekjaar 2022.

De feitelijke premie over het boekjaar is als volgt samengesteld:

	2022	2021
Aangroei verplichtingen	291	294
Backservice	10	65
Risicopremies	29	22
Toeslagen	170	723
Solvabiliteit	78	174
Opslag voor uitvoeringskosten	875	723
	1.453	2.001

De feitelijke premie dient in beginsel tenminste gelijk te zijn aan de in de Pensioenwet gedefinieerde kostendekkende premie. Dit is in het onderhavige boekjaar het geval geweest.

De kostendekkende premie over het boekjaar is als volgt samengesteld:

	2022	2021
Aangroei verplichtingen	291	294
Backservice	10	65
Risicopremies	29	22
Toeslagen	170	723
Solvabiliteit	78	174
Opslag voor uitvoeringskosten	875	723
	1.453	2.001

12. Pensioenuitkeringen

	2022	2021
Ouderdomspensioen	2.267	2.042
Tijdelijke ouderdomspensioen	76	100
Nabestaandenpensioen	917	841
Tijdelijk nabestaandenpensioen	5	5
Wezenpensioen	34	29
Arbeidsongeschiktheidspensioen	9	9
	3.308	3.026

13. Pensioen en uitvoeringskosten

Bestuurskosten	264	251
Vergoedingen bestuursleden en leden VO	173	180
Studiekosten	0	5
Administratiekosten berekend door derden	209	187
Accountantskosten	37	35
Certificerende actuaris	17	16
Adviserende actuaris	203	71
Vergoeding sleutelfunctiehouders	33	42
Overige advisering	39	26
Contributies en bijdragen	16	16
	991	829

Aan het pensioenfonds zijn in het afgelopen jaar geen dwangsommen en of boetes opgelegd.

Honoraria accountant	2022	2021
Controle van de jaarrekening	37	35
Overige controle opdrachten	-	-
Belastingadvies	-	-
Andere niet controle diensten	-	-
Totaal	37	35

De in de tabel vermelde honoraria voor de controle van de jaarrekening incl. verslagstaten van 37 (2021: 35) heeft betrekking op de totale honoraria van BDO Audit & Assurance B.V. voor de controle van de jaarrekening ongeacht of de werkzaamheden al gedurende het boekjaar zijn verricht.

Beloning en vergoedingen bestuurders

Op basis van RJ 271.605 dienen ook vergoedingen te worden verantwoord onder bezoldigingen. In 2022 hebben leden van het bestuur en leden van het verantwoordingsorgaan een onkostenvergoeding gekregen conform het besluit Vergoedingen SER-leden 2014. Er zijn ultimo 2022 een drietal externe bestuursleden aanwezig. De vergoeding die deze externe bestuursleden ontvangen voor hun werkzaamheden is een marktconforme vergoeding.

	Vergoedingen	
	2022	2021
Bestuursleden	167	174
Verantwoordingsorgaan	6	6

14. Saldo herverzekering

	2022	2021
Premies herverzekering	29	22
Uitkering herverzekering	-10	-9
	19	13

15. Saldo overdracht van rechten

Overgenomen pensioenverplichtingen	-	-
Overgedragen pensioenverplichtingen	-	16
	-	16

16. Bestemming van saldo van baten en lasten

Het saldo van baten en lasten is geheel ten laste van de reserve gebracht.

17. Aantal personeelsleden

Bij het fonds zijn evenals vorig jaar geen werknemers in dienst.

Gebeurtenissen na balansdatum

Overgang naar nieuwe UFR-parameters vanaf 1 januari 2021

Op 28 augustus 2020 heeft DNB aangegeven de nieuwe UFR-methodiek met ingang van 1 januari 2021 gefaseerd te zullen invoeren. De nieuwe methodiek is voorgesteld door de commissie parameters van 2019 en kent grofweg twee grote aanpassingen:

- ingroei van de UFR vanaf looptijd 30 in plaats van looptijd 20;
- de ingroei van de UFR is sterk beperkt: de nieuwe curve blijft dicht bij de marktrente.

DNB zou de wijziging in vier gelijke stappen toepassen, van 1 januari 2021 t/m 1 januari 2024. In december 2022 is echter door de 'Commissie Parameters' geadviseerd om de UFR-systematiek verder aan te passen en deze aanpassing van de systematiek in één keer door te voeren. DNB heeft het advies overgenomen. Het effect van de wijzigingen in de systematiek op de waardering van de pensioenverplichtingen is per

- 1 Januari 2021 in geld negatief € 1.400. De voorziening pensioenverplichtingen neemt toe met 1,1% en de feitelijke dekkingsgraad daalt hierdoor van 116,1% naar 115,1%.
- 1 januari 2022 in geld negatief € 683. De voorziening pensioenverplichtingen neemt toe met 0,6% en de feitelijke dekkingsgraad daalt hierdoor van 127,7% naar 127,0%
- 1 januari 2023 in geld negatief € 144. De voorziening pensioenverplichtingen neemt toe met 0,2% en de feitelijke dekkingsgraad daalt hierdoor van 122,6% naar 122,4%.

Vorbereiding transitie naar nieuw pensioenstelsel

In de zomer van 2020 hebben het kabinet en sociale partners overeenstemming bereikt over de uitwerking van het pensioenakkoord uit 2020. Hiermee is de weg vrij om te komen tot een nieuw pensioenstelsel, dat uiterlijk 1 januari 2027 in werking moest treden. Belangrijke elementen uit het huidige pensioenstelsel blijven in het nieuwe stelsel behouden, zoals de bestaande verplichtstelling, collectieve risicodeling en fiscale facilitering door de overheid.

Nu de hoofdlijnen van het pensioenstelsel nader zijn uitgewerkt, is SPCN gestart met de inventarisatie van de mogelijkheden voor de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden van SPCN. Periodiek vindt overleg plaats met de werkgever, waarin de gevolgen voor SPCN en de deelnemers inzichtelijk worden gemaakt. Er moeten belangrijke keuzes worden gemaakt, onder meer over de invulling van de toekomstige opbouw van de pensioenen en over de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten uit het verleden. Bepaald moet worden wat de impact is van de diverse keuzes. Op basis van de gemaakte keuze wordt het te bewandelen pad duidelijk en kunnen tijdslijnen worden bepaald.

Op 31 mei 2023 heeft de Eerste Kamer met het wetsvoorstel ingestemd. De Wet toekomst pensioenen (Wtp) treedt per 1 juli 2023 in werking. Uiterlijk 1 januari 2028 moeten alle pensioenfondsden aan de vereisten uit de Wtp voldoen. Het doel van SPCN en de werkgever is om gedurende 2023 meer duidelijkheid te hebben over welke kant het op gaat voor SPCN. Zodra hierover meer duidelijkheid is, kan SPCN de deelnemers hierover nader inlichten. Tot dit moment zijn er geen concrete afspraken of keuzes gemaakt tussen werkgever en SPCN.

Toeslagbesluit 2023

Het bestuur heeft in 2023 een toeslagbesluit genomen. Voor alle deelnemers wordt vanuit de fondsmiddelen op basis van de wettelijke regels inzake toekomstbestendig indexeren voor 53% van de maatstaf (CPI december 2021 – december 2022) aan toeslag verleend (5,08%). De werkgever heeft de nota voor de aanvullende toeslagen betaald. Hierdoor ontvangen de deelnemers van de 1991 groep een aanvullende toeslag op 1 april 2023 van 4,51%, waardoor hun toeslagverlening gelijk is aan 100% van de CPI-ontwikkeling van 9,59%. De deelnemers van de niet-1991 groep ontvangen geen aanvullende toeslag, waardoor hun toeslagverlening uitkomt op 53% van de CPI-ontwikkeling, zijnde 5,08%.

Ondertekening jaarrekening 2022

Amsterdam, 22 juni 2023

Het bestuur,

J. van de Ree

L.L. Gastelaars

H.G.I.M. Peters

D.H. Vos

E.J. Deetman

B.A. Heenk

6. OVERIGE GEGEVENS

Vaststelling

Het bestuur van Stichting Pensioenfonds Citigroup Nederland heeft de jaarrekening 2022 vastgesteld op 22 juni 2023.

Statutaire regeling omtrent de bestemming van saldo van baten en lasten

Ten aanzien van de bestemming van het saldo van baten en lasten is geen bepaling opgenomen in de statuten van het pensioenfonds. In de uitvoeringsovereenkomst meet de werkgever zijn afspraken gemaakt voor een additionele financiële bijdrage van de werkgever als de dekkingsgraad beneden het minimumvereiste niveau (ultimo 2022:104,0%) raakt. Voor de specifieke groep gewezen deelnemers en pensioengerechtigden van pensioenreglement 1991 is overeengekomen dat de werkgever bijstort tot het minimaal vereiste niveau. Voor de overige (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden heeft de werkgever een stellig voornemen om bij te storten tot het minimaal vereiste niveau. De hoogte van de bijstorting is gelijk aan het bedrag wat nodig is om de nominale dekkingsgraad weer op het niveau van 104,0% te brengen. De bestemming van het saldo van baten en lasten over 2022 is opgenomen onder noot 16 van de toelichting op de jaarrekening.

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds Citigroup Nederland te Amsterdam is aan Triple A – Risk Finance Certification B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2022.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Citigroup Nederland, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 538.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 26.900 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materieële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds Citigroup Nederland is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende.

Amsterdam, 22 juni 2023

drs. J.J.M. Tol AAG RBA

verbonden aan Triple A – Risk Finance Certification B.V

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Pensioenfonds Citigroup Nederland

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting Pensioenfonds Citigroup Nederland te Amsterdam gecontroleerd.

WIJ CONTROLEERDEN	ONS OORDEEL
De jaarrekening bestaande uit: 1. de balans per 31 december 2022; 2. de staat van baten en lasten over 2022; en 3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.	Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds Citigroup Nederland op 31 december 2022 en van het saldo van baten en lasten over 2022 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Citigroup Nederland zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Informatie ter onderbouwing van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel moet in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 538.000. De materialiteit is gebaseerd op 0,5% van het pensioenvermogen, zijnde het totaal van de technische voorzieningen en reserves. Het pensioenvermogen en de dekkingsgraad van het pensioenfonds en de mogelijkheid om aan de verplichtingen naar haar deelnemers te voldoen, zijn belangrijke indicatoren voor de gebruiker van de jaarrekening. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij aan het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 26.900 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Controleaanpak continuïteit

Pensioenfondsden zijn op grond van de wetgeving gehouden om een adequate vermogens-dekking (het vereist eigen vermogen) aan te houden. Het vereist eigen vermogen wordt op basis van het financieel toetsingskader bepaald. Als de beleidsdekkingsgraad van een pensioenfonds lager is dan het vereist eigen vermogen, moet een herstelplan worden opgesteld waaruit blijkt hoe het fonds het eigen vermogen op het vereiste niveau brengt. Als het fonds niet kan voldoen aan het herstel zullen aanvullende maatregelen moeten worden getroffen. Daar waar nodig zullen de rechten van de (gewezen) deelnemers moeten worden aangepast zodat weer aan het vereist eigen vermogen wordt voldaan.

Zoals opgenomen onder punt 6 op pagina 72 is het aanwezig eigen vermogen hoger dan het vereist eigen vermogen. De beleidsdekkingsgraad bedraagt ultimo 2022 124,0%.

Het bestuur heeft op pagina 18 van het bestuursverslag en op pagina 60 van de jaarrekening toegelicht, dat de jaarrekening is opgemaakt uitgaande van de continuïteit van het geheel van de activiteiten van het pensioenfonds.

Onze werkzaamheden om de continuïteitsbeoordeling van het bestuur te evalueren omvatten onder andere:

- ▶ het verkrijgen van controle-informatie over het continuïteitsrisico en de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling bij de vaststelling van bedragen en in de financiële overzichten opgenomen toelichtingen.
- ▶ overwegen of de continuïteitsrisicoanalyse door het bestuur alle relevante elementen bevat en consistent is met onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole. Wij hebben hierbij onder andere aandacht besteed aan de bepaling van het vereist eigen vermogen en de dekkingsgraden;
- ▶ overwegen of actuariële ontwikkelingen (inclusief de voorzienbare trend in overlevingskansen) en de ontwikkelingen op financiële markten (inclusief ontwikkeling in de rentetermijnstructuur) aanleiding geven tot een continuïteitsrisico;
- ▶ het nagaan of het bestuur gebeurtenissen of omstandigheden heeft geïdentificeerd die gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van het pensioenfonds om haar continuïteit te handhaven (hierna: continuïteitsrisico's).
- ▶ het inwinnen van inlichtingen bij het bestuur over zijn kennis van continuïteitsrisico's na de periode van de door het bestuur verrichte continuïteitsbeoordeling.
- ▶ het inspecteren van correspondentie met relevante toezichthoudende instanties.

Onze controlewerkzaamheden hebben geen indicaties opgeleverd dat de continuïteitsveronderstelling van het bestuur niet passend is en hebben niet geleid tot identificatie van continuïteitsrisico's.

Controleaanpak fraude

Wij hebben risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening die het gevolg is van fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het pensioenfonds en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop het verantwoordingsorgaan toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan. Wij verwijzen naar pagina 41 van het jaarverslag, waarin het bestuur zijn frauderisicoanalyse heeft opgenomen.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode, klokkenluidersregeling en de incidentenregistratie. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

- *Waardering van de technische voorzieningen*
Dit is een onderdeel van de kernpunten, hiervoor verwijzen wij naar het kernpunt 'Schattingen in de waardering van de technische voorzieningen'.
- *Premiebijdragen en beleggingsresultaten*
Op grond van onze beroepsregels gaan wij uit van een verondersteld frauderisico ten aanzien van de opbrengstverantwoording. Wij beoordelen het veronderstelde frauderisico met betrekking tot de opbrengstverantwoording als niet relevant gezien de aard van de opbrengsten en aangezien de mogelijkheden tot het materieel beïnvloeden van de opbrengstverantwoording door het bestuur beperkt zijn.
- *Doorbreken van interne beheersing door het bestuur*
Bij onze controlewerkzaamheden hebben we aandacht besteed aan het risico dat het bestuur de interne beheersingsmaatregelen doorbreekt, inclusief een evaluatie van aanwijzingen van mogelijke oneigenlijke beïnvloeding door het bestuur, hetgeen een risico op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening als gevolg van fraude kan betekenen. Door een gedegen risicoanalyse hebben wij vastgesteld op welke manieren het bestuur de aanwezige interne beheersing kan doorbreken.

Middels specifieke werkzaamheden, zijnde data-analyses op de grootboekmutaties, inclusief de memoriaalboekingen en de werkzaamheden zoals in de kernpunten beschreven, hebben wij geen indicaties op het doorbreken van de interne beheersing en hieruit volgende materiële fraude geconstateerd. Aanvullend hebben wij de rapportages van de sleutelfunctionarissen doorgenomen. Hierin zijn geen indicaties voor materiële fraude en non-compliance opgenomen.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van het bestuur.

Uit onze werkzaamheden volgden geen signalen of vermoedens van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Controleaanpak niet-naleven van wet- en regelgeving

Wij hebben de omstandigheden ingeschat met betrekking tot het risico van niet-naleven van wet- en regelgeving waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze van materiële invloed kunnen zijn op de jaarrekening. In lijn met NBA-handreiking 1144 “Specifieke verplichtingen vanuit de toezichtwet- en regelgeving voor de interne auditor en de externe accountant bij pensioenfondsen”, is onze inschatting gebaseerd op onze ervaring in de sector, afstemming met het bestuur, het lezen van notulen en het kennisnemen van rapporten van de compliance afdeling en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden gericht op transactiestromen, jaarrekeningposten en toelichtingen. Wij hebben verder kennis genomen van correspondentie met toezichthouders en zijn alert gebleven op indicaties voor een (mogelijke) niet-naleving gedurende de controle. Ten slotte hebben wij schriftelijk de bevestiging ontvangen dat alle bekende gebeurtenissen van niet-naleving van wet- en regelgeving met ons zijn gedeeld.

Onze controlewerkzaamheden leidden niet tot aanwijzingen en/of andere redelijke vermoedens van niet-nakomen van wet- en regelgeving die van materieel belang zijn voor onze controle.

Reikwijdte

Uitbesteding van processen aan dienstverleners

Het pensioenfonds heeft het beheer van beleggingen uitbesteed aan Aegon Investment Management B.V. De pensioenadministratie is uitbesteed aan Dion Pensioen Services B.V. De jaarrekening wordt opgesteld op basis van informatie over de beleggingen en beleggingsopbrengsten die is verstrekt door Aegon Investment Management B.V. en informatie over de technische voorzieningen, premiebijdragen en pensioenuitkeringen en overige financiële posten die is verstrekt door Dion Pensioen Services B.V.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor het verwerven van inzicht in de aard en de significantie van de door de dienstverleners verleende diensten en in het effect ervan op de voor de controle relevante interne beheersing van het pensioenfonds. Op basis hiervan identificeren wij de risico's op een afwijking van materieel belang en zetten wij controlewerkzaamheden op en voeren wij deze uit om op deze risico's in te spelen.

Bij de uitvoering van onze controle maken wij gebruik van de werkzaamheden en bevindingen van andere onafhankelijke accountants inzake de voor het pensioenfonds relevante interne beheersingsmaatregelen van Aegon Investment Management B.V. en Dion Pensioen Services B.V. in de specifiek daarvoor opgestelde (ISAE-3402 Type II)-rapportages.

Onze controlewerkzaamheden bestaan uit het bepalen van de minimaal verwachte interne beheersingsmaatregelen, beoordelen van de verrichte werkzaamheden ter toetsing van de effectieve werking gedurende 2022 en het beoordelen van de uitkomsten daarvan. Ook beoordelen wij de evaluatie door het bestuur van de kwaliteit van de uitbesteding aan Aegon Investment Management B.V. en Dion Pensioen Services B.V.

Wij hebben gegevensgerichte werkzaamheden verricht op onder andere de beleggingsopbrengsten, premiebijdragen en uitkeringen. Wij hebben door middel van deelwaarnemingen de beleggingen, beleggingsstromen, mutaties in de pensioenadministratie, premiebijdragen en uitkeringen gecontroleerd aan de hand van brondocumentatie bij het pensioenfonds.

Door bovengenoemde werkzaamheden op de uitbestede processen en de aanvullende eigen werkzaamheden hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de beleggingen, beleggingsstromen en -opbrengsten, (mutaties in) deelnemersgegevens en aanspraken die resulteren in (wijzigingen in) de technische voorzieningen, premiebijdragen en uitkeringen verkregen.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

SCHATTINGEN IN DE WAARDERING VAN DE TECHNISCHE VOORZIENINGEN	ONZE CONTROLEAANPAK
De technische voorzieningen zijn een significante post op de balans van het pensioenfonds. De waardering van de technische voorziening komt tot stand op basis van een berekening van aanspraakgegevens van deelnemers en belangrijke schattingen.	Wij hebben de aan de voorziening ten grondslag liggende basisgegevens gecontroleerd, rekening houdend met NBA-handreiking 1120: <i>‘Gebruikmaken van de werkzaamheden van de certificerend actuaris bij de controle van de jaarrekening en staten van pensioenfonds’</i> . Bij deze basisgegevens hebben wij een goedkeurende controleverklaring verstrekt.
De technische voorzieningen worden gewaardeerd op marktwaarde. De waardering is gevoelig voor de gehanteerde (actuariële) veronderstellingen en schattingselementen, zoals de door De Nederlandsche Bank (‘DNB’) gepubliceerde rentetermijnstructuur en de door het Actuarieel Genootschap (AG) gepubliceerde levensverwachtingen (tafels). Deze tafels worden gecorrigeerd voor de ingeschatte ervaringssterfte bij het pensioenfonds.	Verder hebben wij de toereikendheid van de technische voorzieningen beoordeeld door het toetsen van de door het bestuur gehanteerde uitgangspunten. Dit hebben wij onder andere gedaan door het beoordelen van de gehanteerde overlevingstafels, rekenrente, ervaringssterfte en kostenopslagen. Als onderdeel van onze werkzaamheden hebben wij eveneens de competentie, capaciteiten en objectiviteit van de door het bestuur ingeschakelde certificerend actuaris beoordeeld.
De waarderingsgrondslagen voor de technische voorzieningen zijn beschreven in het hoofdstuk “Grondslagen voor de waardering van activa en passiva” op pagina 63, 64 en 65 van de jaarrekening.	Wij hebben bij de controle van de juistheid en toereikendheid van de technische voorzieningen gebruik gemaakt van de

In verband met de complexe berekening en de significante schattingselementen is deze post een kernpunt voor onze controle.	werkzaamheden van de certificerend actuaire van het pensioenfonds. De certificerend actuaire onderzoekt onder meer de toereikendheid van de technische voorzieningen en de naleving van een aantal specifieke wettelijke bepalingen. De certificerend actuaire heeft daarbij gebruik gemaakt van de door ons in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens, waaronder de pensioenaanspraken van deelnemers. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel over de jaarrekening als geheel hebben wij met de certificerend actuaire onze planning, werkzaamheden, verwachtingen en uitkomsten afgestemd voor de controle van boekjaar 2022. Hierbij hebben wij de redelijkheid van de aannames van het bestuur met betrekking tot de actuariële grondslagen beoordeeld en besproken met de certificerend actuaire. De gehanteerde grondslagen en veronderstellingen, zoals vermeld op pagina 63, 64 en 65 van de jaarrekening en de hierbij behorende toelichtingen op pagina 73 en 74 hebben wij getoetst aan de hand van de vereisten van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.
WAARDERING EN TOELICHTING VAN NIET-(BEURS) GENOTEERDE BELEGGINGEN	ONZE CONTROLEAANPAK
De beleggingen zijn een significante post op de balans van het pensioenfonds en worden gewaardeerd op marktwaarde. Door het pensioenfonds wordt voornamelijk belegd via Aegon Investment Management B.V. Voor een groot gedeelte van de beleggingen wordt de actuele waarde bepaald op basis van de intrinsieke waarde per participatie voor de posities in fondsen. De waarderingsonzekerheid neemt toe bij de posities in niet-(beurs) genoteerde beleggingsfondsen doordat de waarde wordt ontleend aan de opgaven van fondsmanagers. Gezien de omvang van de post hebben wij dit als kernpunt geïdentificeerd in onze controle. Het pensioenfonds heeft de	Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen getoetst en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de beleggingen per 31 december 2022. De posities in niet-(beurs)genoteerde beleggingen hebben wij getoetst aan de hand van recente, door een andere onafhankelijke accountant, gecontroleerde jaarrekeningen. Wij hebben hierbij onder meer aandacht besteed aan consistentie met de waarderingsgrondslagen van het pensioenfonds ten opzichte van die van de fondsen waarin wordt belegd alsmede de strekking van de verklaring van de andere onafhankelijke accountant.

waarderingsgrondslagen beschreven in het hoofdstuk “Grondslagen voor waardering van activa en passiva” op pagina 61 en 62.	Het evalueren van de waarderingsgrondslagen en vaststellen van de juistheid en toereikendheid van de toelichtingen vormden onderdeel van onze werkzaamheden.
--	--

C. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- ▶ de kerncijfers;
- ▶ het bestuursverslag;
- ▶ het verslag verantwoordingsorgaan;
- ▶ het verslag intern toezicht
- ▶ de overige gegevens;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- ▶ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- ▶ alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

D. Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Benoeming

Wij zijn door het bestuur benoemd als accountant van Stichting Pensioenfonds Citigroup Nederland vanaf de controle van het boekjaar 2020 en zijn sinds dat boekjaar tot nu toe de externe accountant.

E. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of het pensioenfonds in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om het pensioenfonds te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het pensioenfonds;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat het pensioenfonds haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Amstelveen, 22 juni 2023

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

W.J.P. Hoeve RA
